

ДОМ ЗА ДЕЦУ И ЛИЦА ОМЕТЕНА У РАЗВОЈУ

„ДР НИКОЛА ШУМЕНКОВИЋ“

СТАМНИЦА

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ЗА 2021.годину

Број: 2073-4-1/20

23. М

2020 год

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Назив: Дом за децу и лица ометана у развоју „Др Никола Шуменковић“ Стамница

Место: село Стамница

Година оснивања: 1964. година

Директор: директор Ана Томашевић-дипл.соц.радник

E-mail: posta@stamnicazavod.org.rs

Адреса и поштански број: село Стамница, 12300 Петровац на Млави

Телефони / телефакс: 012/358-042 ; 012/358-116;

Дом за децу и лица ометана у развоју „Др Никола Шуменковић“ у Стамници, је установа социјалне заштите која се бави смештајем деце и младих са сметњама у развоју и одраслих лица са интелектуалним и менталним тешкоћама у комуникацији, поред смештаја Установа задовољава основне животне и социјалне потребе корисника и пружа здравствену заштиту. Дом је капацитета 450 корисника. Укупан број корисника до септембра месеца 2020 .године је 333. корисника.

Установа се састоји од две радне јединице за смештај корисника и пратећих објеката на површини од око 5,5 хектара ограђеног простора са комплетном инфраструктуром (водовод, канализација, трафо станица, путеви и против пожарни путеви).

2. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА

Основни организациони делови Дома су:

1. Радна јединица за смештај деце и омладине са сметњама у развоју
2. Радна јединица за смештај одраслих лица са интелектуалним и менталним тешкоћама у комуникацији

На нивоу Установе су образоване јединствене организационе јединице и то:

- Служба за специјалну едукацију, рехабилитацију и социјални рад;
- Служба за негу, збрињавање и здравствену заштиту корисника;
- Техничка служба;
- Служба за опште и правне послове;
- Финансијско рачуноводствена служба;

Оваква организација рада треба да обезбеди јединствено функционисање свих подсистема Дома и уједини заједничке напоре у остваривању основних и статешких циљева Дома.

ГОДИШЊИ ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА СЛУЖБЕ ЗА СПЕЦИЈАЛНУ ЕДУКАЦИЈУ И РЕХАБИЛИТАЦИЈУ

Служба за специјалну едукацију и рехабилитацију кроз стручни третман пружа подршку у одржавању и подизању нивоа способности корисника у циљу њиховог оснаживања и развоја емоционалних, когнитивних и социјалних релација. Упорним континуираним радом се тежи да се корисници оспособе за што самосталније функционисање како у домској тако и у вандомској средини.

Циљ третмана је развијање способности и потенцијала, усвајање нових знања и и практичних вештина, очување постојећих капацитета и социјална интеграција корисника ради што самосталнијег функционисања.

Задатак третмана је да се мултидисциплинарним приступом и организованим активностима из области тренинга самопомоћи, развоја моторике, комуникације, социјализације, радне окупације, игре и рекреације постигне што већа самосталност и адаптилност корисника као и одржавање и унапређење достигнутог нивоа психофизичких способности.

Облици рада:

- индивидуални рад
- групни рад
- рад у паровима

Методе рада

- пример
- објашњење и уверење
- увежбавање и навикавање
- похвала и подстицај
- осуда (спречавање)

У раду са децом и младима са сметњама у развоју и одраслим и старим лицима са инвалидитетом ангажовани су следећи стручни радници и сарадници:

Дефектолози - кроз дефектолошку обраду корисника процењују ниво психо-моторне и сазнајне организованости и према преосталим способностима и афинитетима корисника одређују врсте радно-окупационих активности. Преко обнављања искуства чулима и покретима делује се на структуре и функције чиме се стимулише развој. Резултати се очекују, прате и потврђују путе самосазнања, бољим разумевањем појмова и својих осећања.

Свакодневни рад са корисницима обухвата: решавање актуелних проблема и ситуација, рад на усвајању елементарних хигијенских навика и навика у исхрани, индивидуални и групни васпитни третмани са корисницима и уз то се води одговарајућа документација. Посебна пажња ће се посветити већем броју излазака деце и одраслих корисника у вандомску средину и њиховом учествовању у животу шире друштвене заједнице. Приступачност културним, забавним, спортским и др. садржајима ублажиће социјалну депривацију и учинити их равноправним члановима друштва.

Ради се на усвајању практичних, когнитивних и социјалних вештина, као и на организовању слободног времена, сходно њиховим постојећим способностима и афинитетима. Све ове наведене активности су предвиђене индивидуалним планом третмана, у којем су зацртане методе рада и постигнућа за сваког корисника понаособ. То је мултидисциплинарни приступ рада са корисником, који не обухвата само релацију корисник – дефектолог, већ и рад других профила као што је корисник – радни терапеут, корисник – психолог, корисник – социјални радник, корисник – радни инструктор и други стручни радници Дома.

Психолог спроводи психодијагностику у оквиру које се врши процена интелектуалних способности, процена личности детета и одраслих, процена емоционалног и социјалног развоја. Учествоје у пријему и прихватању новог детета и одраслих лица. Спроводи индивидуални и групни саветодавни рад (површна психотерапија) са појединим категоријама корисника и обавља друге послове у својој струци.

У оквиру **социјалног рада** планира се редовно извештавање о стању корисника, организовање сусрета са сродницима и Центрима за социјални рад, мотивисање и продубљивање односа корисника и сродника у циљу одржавања квалитетнијих односа и одвођења на викенд. Планира се сарадња са Центрима за социјални рад на изради индивидуалних планова третмана и заштите.

Радни терапеути одговарајућим методама континуирано спроводе радно-окупационе активности са корисницима. Радно окупационе активности омогућавају коришћење преосталих способности, раније стечено знање и усвајање новог, а све у циљу боље социјализације. Учествују у процесу усвајања навика самопомоћи (самостална исхрана, обављање личне хигијене, вођење рачуна о сопственим стварима, усвајање навика облачења и др.).

Радни инструктор обучава кориснике кроз практичне активности, а у циљу што успешнијег радног оспособљавања. Прати реализацију предвиђеног програма оспособљавања и према потреби даје предлоге за корекцију програма оспособљавања.

Скала процене функционалне ефикасности, указује на приоритете који се односе на домене у којим корисник има највише потенцијала за развој, односно где је највећа вероватноћа напредовања. Скала омогућава каснију израду **индивидуалних планова услуга** који се заснивају на резултатима процене у односу на њихову постојећу ефикасност. Сврха је јачање потенцијала корисника, стицање и унапређивање вештина и знања.

Код корисника **степен подршке** се одређује у односу на целокупно индивидуално функционисање и врсте потребне помоћи, као што су способности непосредне бриге о себи и учествовање у активностима дневног живота у Установи.

Поновна процена врши се када за то постоји потреб. Кроз континуирани **тренинг самопомоћи** и адекватну подршку код корисника се развијају потребне вештине до нивоа могуће самосталности у обављању свакодневних активности.

У области **социјализације**, ради се на развоју различитих социјалних знања, вештина и навика, а у циљу стварања здравог и позитивног односа према себи и другима, упознавању са нормама културног и моралног понашања, развијању одговорности. Континуирано радити на **формирању језичких способности (говора)** корисника, унапређивању постојећег нивоа говорне комуникације и подстицању говорног развоја код деце код које је говор у потпуности неразвијен. Са одраслим лицима са инвалидитетом радиће се на богаћењу речника и усвајању нових појмова помоћу различитог дидактичког материјала.

У области **развоја моторике** неопходно је испланирати и реализовати физичке активности које доприносе очувању и развоју моторичких вештина и спретности у манипулисању, координацији, брзини и тачности, који су неопходни за стицање социјалних навика и радног оспособљавања.

Неопходно је континуирано радити на **редукцији психомоторике и усвајања нових вештина** оних корисника чији ниво психомоторне организованости не дозвољава укључивање у радни процес. Спроводи се и израђује план вежби према потребама сваког корисника, те у складу са тим спроводи се индивидуални, односно групни рад. Редукцијом психомоторике се побољшава ниво функционисања и мотивација за укључивање у најпростије мануелне окупационе активности.

Посебан акценат ће се ставити на рад са **непокретним и полупокретним корисницима** (развој координације, манипулације и пажње, стицање навика самопомоћи и др). Радиће се на мотивацији корисника за излазак у отворену средину (присуствовање различитим видовима активности и дешавања), чиме ће се корисници више укључити у процес социјалне интеграције.

У Установи се спроводи третман у **сензорној соби** код деце и одраслих који имају проблем у сензомоторној интеграцији. Третман подразумева стимулацију чула уз помоћ елемената за подстицање визуелне, тактилне, аудитивне и кинестетске перцепције. Рад у сензорној соби спроводе дефектолози и радни терапеути који су прошли обуку за овај вид терапије, а оно што је важно јесте сам начин рада при коме се кориснику не задају команде већ се подстиче и охрабрује природан одговор на стимулусе из окружења. Терапија подсећа на игру, међутим свака активност је пажљиво осмишљена и усмерена ка постизању самоорганизације детета.

У оквиру **Монтесори програма** ради се на развоју координације, манипулације, пажње кроз области практичног, сензорног, језичког и математичког васпитања. Овај програм се спроводи свакодневно са унапред одређеним групама корисника које су отвореног типа и хетерогене, а према њиховим афинитетима.

Циљ овог програма је да се путем игара одржавају постојеће способности и развијају нове а све то у зависности од потенцијала, могућности и мотивисаности корисника.

У радионици – **соби за компјутере** едукују се корисници за рад на рачунару, где се непосредно упознају са компјутером (укључивање, искључивање, манипулација мишем, координација рука-око, прецизност, кретање и праћење стрелица на монитору), богате речник, уче бројеве, слова, основне боје, облике, мерење времена...

Број укључених корисника у соби за компјутере и „Монтесори“ програм је променљив, зависи од расположења и интересовања корисника.

У Установи постоји 8 радионица у оквиру којих се спроводи едукативни и практични програм оспособљавања корисника за врсту активности према којој имају склоности и способности :

- радионица за израду предмета од гипса,
- радионица за израду предмета од папира,
- радионица за израду предмета од жице,
- радионица за израду предмета од прућа,
- радионица за израду украсних предмета ДЕКУПАЖ техником
- кројачка радионица,
- радионица народне радиности
- радионица “Домаћин“

У наредном периоду се планира отварање још једне радионице и то за израду предмета од пластике.

Радни терапеути приликом спровођења радне и окупационе терапије теже да оспособе кориснике за самостално обављање одређених активности. Тиме се утиче на развој fine и грубе моторике, развој визуомоторне координације око-рука, прецизности, перцепције, развој памћења и пажње, развијање особина уредности и спретности, стрпљивости и толеранције, тимског рада.

Корисници се могу укључити у различите видове **секција**, као што су:

- ликовна секција,
- драмско - рецитаторска секција,
- спортско - рекреативна секција,
- музичко - ритмичка секција

Путем секција се развијају постојеће способности и потенцијали корисника и пружају могућност ка напредовању у одређеним областима њиховог интересовања. Развија се склоност ка различитим врстама уметности, вербална и гестуална комуникација ,груба и фина моторика, перцепција и пажња, позитивна комуникација између корисника као и успешнија социјализација.

Организовати **радно-окупациону терапију у павиљону** са већим бројем садржаја како би сваки корисник пронашао неки облик интересовања , а све у циљу развоја когнитивних и моторичких функција.

Такође, укључивати кориснике у све облике активности у оквиру објеката и Дома (намештање кревета, паковање веша, чишћење подова, брисање површина, сређивање дворишта и сл.).

Унутар Дома организоваће се различите **културно-забавне манифестације**, као што су: прослава домске славе „Свети Сава“, прослава Нове године и Божићних празника, Ускрса, родитељског састанка, рођендана и журки и **манифестације спортског карактера**.

Планирају се **пројекције филмова** различитих жанрова – цртани филмови, домаћи филмови, страни филмови, документарне емисије различитих садржаја, серије и др.) у просторијама Дома.

Организују се и различите **програмске активности ван Дома** као што су: посете и учешће на културно-забавним и спортским манифестацијама у граду и сродним установама, дружење са ученицима основних и средњих школа и др. у циљу социјалне интеграције корисника.

У оквиру програмских активности Дом сваке године организује **инклузивни фестивал „Цвет на длану“** у просторијама Културно-просветног центра Петровац на коме учествују особе са сметњама у развоју, деца без родитељског старања и ученици основних и средњих школа.

У оквиру програма стручног рада са корисницима планира се одлазак на групне **једнодневне излете**, као и обиласци околине (одласци на вашаре, на језера, излете поред река, посете манастирима, посете зоо врту и др.). Циљ оваквих организованих активности није само социјална интеграција, већ и усвајање нових појмова, сазнања и успешнија комуникација са људима и средином.

У **Програм „Заштићено становање“** укључено је 9 корисника. Путем рехабилитације и социјалне интеграције са корисницима се ради на високом степену осамостаљивања.

Радно-окупационе активности обухватају – свакодневне активности, задужења и занимања корисника којима се:

- подстиче даљи развој потенцијала,
- развијају позитивне навике и особине личности,
- организује време у току дану

Носилац у реализацији програма је стручни тим сачињен од стручних радника различитих профила (дефектолога, психолога, лекара, социјалног радника) као и радног терапеута, радног инструктора и медицинског техничара.

У оквиру **социјалног рада** планира се редовно извештавање о психофизичком стању корисника, организовање сусрета са сродницима и Центрима за социјални рад, мотивисање и продубљивање односа корисника и сродника у циљу одржавања квалитетнијих односа и одвођења на викенд. Планира се сарадња са Центрима за социјални рад на изради индивидуалних планова третмана и заштите.

Обезбедити **стручну едукацију** кадрова са циљем да се осигура мултидисциплинарни приступ проблемима и унапреде и развију нове методе у рехабилитацији за све категорије корисника. Стручне едукације би требало да се одржавају како унутар, тако и ван Дома.

**ГОДИШЊИ ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА
ЈЕДИНИЦЕ ЗА ДЕЦУ И ОМЛАДИНУ
ЗА 2021. ГОДИНУ
ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА
ЈЕДИНИЦЕ ЗА ДЕЦУ И ОМЛАДИНУ**

Овај план и програм рада намењен је васпитању, едукацији и рехабилитацији деце и омладине I, II и III степена подршке. Циљ третмана је развијање способности и потенцијала, усвајање нових знања и вештина, очување постојећих капацитета и социјална интеграција корисника ради што самосталнијег функционисања. Задатак третмана је да се мултидисциплинарним приступом и организованим активностима из области тренинга самопомоћи, развоја моторике, комуникације, социјализације, радне окупације, игре и рекреације постигне што већа самосталност и адаптилност корисника као и одржавање и унапређење достигнутог нивоа психофизичких способности. Усвајање искустава, односно навика зависи од способности корисника. Упорним и континуираним стручним третманом са умерено, теже и тешко ометеном децом и омладином остварићемо:

1. да се постојеће стање не погорша – превентивни рад,
2. да се смањи зависност од других при задовољавању својих потреба,

3. да се мењају негативне (штетне) особине,
4. да се побољша психомоторни развој.

Задаци третмана остварују се кроз организован рад по следећим подручјима:

- **ТРЕНИНГ САМОПОМОЋИ – САМОПОСЛУЖИВАЊЕ**
- **РАЗВОЈ МОТОРИКЕ**
- **КОМУНИКАЦИЈА**
- **РАДНА ОКУПАЦИЈА**
- **СОЦИЈАЛИЗАЦИЈА**
- **РЕКРЕАЦИЈА И ИГРА**

ТРЕНИНГ САМОПОМОЋИ (САМОПОСЛУЖИВАЊЕ) – Циљ је развој потребних вештина и навика до нивоа самосталности у обављању свакодневних активности самопомоћи.

I ФАЗА

- развијање елементарних навика самопослуживања у исхрани
- усвајање елементарних хигијенских навика
- самостално облачење и свлачење, чување одеће
- елементарне навике при чувању од повреде и опасности

II ФАЗА

- правилна употреба прибора за јело , ношење пуних тањира, чаша, сипање из бокала
- постизање спретности у чешљању и купању, брисању, самосталном прању зуба, бризи о целокупном спољном изгледу
- закопчавање, откопчавање ,одржавање одеће и обуће чисто, одвајање чисте од прљаве одеће

III ФАЗА

- облачење у складу са временским приликама
- правилно одлагање одеће
- свакодневна практична примена претходно стечених хигијенских навика
- периодична генерална чишћења спаваћих соба, тоалета, трпезарије...

РАЗВОЈ МОТОРИКЕ – Циљ је да физичке активности које доприносе очувању и развоју моторичких вештина и спретности у манипулисању, координацији и брзини тачности, омогуће стицање социјалних навика и радног оспособљавања.

I ФАЗА

- ходање (ходање у датом правцу, између две линије ...)
- постројавање (у колони један или по два)
- скакање (прескакање линије , више узастопних скокова)
- бацање , котрљање и хватање предмета (бацање лопте у даљину и висину, хватање и котрљање лопте)
- вучење и гурање предмета
- провлачење и пузање
- дизање и ношење предмета (дизање тешких и лаких предмета , преношење више предмета руком)
- друге функционалне вежбе (вежбе за различите групе мишића , вежбе истезања)

II ФАЗА

- координирано ходање, брзо и споро трчање, трчење у колони, ходање између предмета без додиривања
- постројавање, на дати знак, у круг, полукруг, кретање у колони
- скакање са обе ноге на одређене линије, скакање у висину, прескакање конопца
- вуча и гурање предмета
- провлачење, пузање, пењање (провлачење кроз обруч и друге реквизите, пузање у одређеном правцу, пењање уз степенице)

III ФАЗА

- ходање (усклађивање покрета руку и ногу, ходање по терену са препрекама, трчање са преношењем предмета)
  - скакање (скок у даљ, скокови напред, уназад, у лево и у десно)
  - бацање, котрљање и хватање предмета (бацање и котрљање лопте, убацивање лопте у кош, елементи одбојке и фудбала)
  - вучење и гурање (натезање конопца)
  - провлачење, пузање и пењање (пузање до одређеног циља, пењање неравним тереном)
  - дизање и преношење предмета (пењање уз степенице, ношење чаше са водом)
- КОМУНИКАЦИЈА** – Циљ је да разумљив говор буде још разумљивији и богатији, да тешко разумљив говор буде разумљивији и да се код оних који не говоре постигне максимум – најнижи степен комуникације

УНАПРЕЂЕЊЕ СПОСОБНОСТИ ГОВОРА И РАЗУМЕВАЊЕ НАЛОГА

- унапређивање постојећег нивоа говорне продукције
- подстицање говорног развоја код деце код које је говор у потпуности неразвијен
- успостављање контакта очима
- артикулација појединих гласова (имитација гласова, гукање)
- аудитивни тренинг (препознавање основних звукова, локализација)
- именовање предмета
- разумевање једноставних налога
- развој комуникације путем појединачне речи које замењују реченицу (нпр. вода)

РАЗВИЈАЊЕ КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ

I ФАЗА

- представљање (име и презиме), именоване предмета, карактеристика предмета, давање одговора на једноставна питања везана за предмет

II ФАЗА

- повезивање појмова, уз подстицање, допуњавање и кориговање

III ФАЗА

- примена стеченог знања и навика, комуникација у оквиру свакодневних активности, саопштавање потреба, комуникација међу корисницима и комуникација са особљем.

РАДНА ОКУПАЦИЈА – Циљ је да се код умерене, теже и тешко ометене деце и омладине формирају радне навике које ће им омогућити боље сналажење у свакодневном животу и да се касније укључе у радне активности (окупацију) према њиховим способностима.

I ФАЗА

-уознавање са једноставним задацима који се обављају у креативним радионицама, уознавање са различитим материјалима и њиховим карактеристикама.

II ФАЗА

-уознавање са различитим радним операцијама, процесима, мануелним активностима.

III ФАЗА

-оспособљавање за практичан рад у оквиру различитих радионица

-радно оспособљавање за рад на пољопривреди, на економији, на уређењу дворишта и уређивање и декорација животног простора

СОЦИЈАЛИЗАЦИЈА – Циљ је развој социјалних вештина, сналажење у животним ситуацијама, стварање здравог и позитивног односа према себи и околини, уознавање са нормама културног и моралног понашања, осећај одговорности.

ЗАДАЦИ:

-Усвајање различитих социјалних вештина и знања неопходних за што је могуће самосталније функционисање у свакодневном животу.

I НИВО

-навикавање на групни живот и рад у групи (уознавање и адаптација на друге кориснике, дневни режим активности)

-формирање навика учтивног понашања (учтиви поздрав, захваљивање)

-развијање елементарне дисциплине и одговорности (социјални односи са другим корисницима, односи према одраслима)

II НИВО

-функционисање у групи (групне активности, игре, толеранција, социјално прихватљиве реакције у стањима фрустрације...)

-развијање учтивног понашања (у различитим социјалним ситуацијама)

-развој способности и навика самосталног одлучивања

III НИВО

-развијање елементарне опрезности

-руковање новцем и куповина

-емоционално прилагођавање

-појам о себи и самопроцена

IV НИВО

-увежбавају се програмски садржаји са предходних нивоа

-социјална иницијатива (способност деце да примене научена социјална знања и вештине у новим непознатим ситуацијама и отвореној средини)

РЕКРЕАЦИЈА И ИГРА – Кроз обавезан вид рехабилитације садржани су и разни облици рекреације и организовања слободног времена (од спорта, културно-забавних активности и других садржаја), као и контакти са широм друштвеном заједницом (кроз заједничке излете, приредбе, такмичења, уметничке радионице..)

Циљ је активирање интелектуалног процеса, координације покрета и вештина, које доприносе корекцији памћења и подстичу развој говора, покрећу емоције, стварају радост и добро расположење, развијање осећања пријатности, задовољства и личне вредности, задовољавање потреба за сигурношћу, прихватањем, самопоштовањем, развијање социјалног понашања а самим тим боље и ефикасније интеграције и социјализације.

Садржај активности:

Пасиван одмор

- одмарање после ручка уз кафу
- прелиставање часописа
- друштвене игре
- бављење хобијем

Активан одмор

- спортске активности (фудбал, кошарка...)
- организовање приредби
- организовање креативних радионица
- посете биоскопу, утакмицама
- организовање спортских такмичења
- уређење и декорација радних простора и хола

Разнода

- прослава рођендана
- прослава верских и државних празника
- слушање музике
- гледање културно-забавног и спортског тв програма

Рекреација

- шетње ради упознавања околине
  - игре у природи
  - једнодневни излети
- Ове области се одвијају истовремено и чине једну целину

АКТИВНОСТИ СА КОРИСНИЦИМА

Активности са корисницима зависе од степена подршке , њихове тренутне функционалне ефикасности као и од узраста, пола, личних жеља и интересовања.

Свакодневне животне активности / непосредна брига о себи :

1. Употреба тоалета
2. Одржавање личне хигијене
3. Облачење и свлачење одеће
4. Обување и изување обуће
5. Узимање оброка

Инструменталне животне вештине:

1. одржавање хигијене личног и групног простора
2. радно ангажовање
3. оријентација у простору
4. коришћење телефона

5. припремање хране и напитака
6. располагање новцем
7. куповина намирница
8. коришћење јавног превоза

У оквиру области функционисања у социјалном окружењу ради се на развијању и неговању позитивног односа према:

1. правилима
2. вршњацима
3. познатим и непознатим особама
4. породици
5. групним активностима
6. комуникацији
7. позитивним облицима понашања
8. оријентацији у времену

У зависности од процењеног степена подршке, функционалне ефикасности корисници се укључују у различите видове организованих активности унутар Дома (третман у сензорној соби, Монтесори програм, компјутерска радионица, различите креативне радионице, секције и др.), као и у различите видове организованих вандомских активности (једнодневни излети, фестивали, културно-забавне и спортске манифестације и др.)

АКТИВНОСТИ СА НЕПОКРЕТНИМ И ПОЛУПОКРЕТНИМ КОРИСНИЦИМА

Код непокретних корисника дуготрајно лежање би могло довести до нежељених последица за њихову рехабилитацију и психичко стање, па су активности усмерене на постизање већег степена самосталности уз свакодневну стручну помоћ и подршку. Полупокретним корисницима је потребна стручна помоћ и подршка ради подизања из кревета, коришћења колица и других медицинских помагала, чиме се подстичу на кретање и мотивишу за редовну телесну активност и дружење.

Активности које се изводе са непокретним и полупокретним корисницима :

1. Развој моторике – кроз једноставне манипулативне радње
2. Усвајање навика самосталне исхране
3. Усвајање и развијање навика у обављању личне хигијене, облачењу и обувању (самостално и уз помоћ другог лица), а у складу са њиховим потенцијалима.
4. Психо-социјални рад (постицање и одржавање комуникацијских и социјалних вештина, развијање интереса за спровођење активности, успостављање и одржавање социјалних односа, подршка и саветовање)
5. Радно-окупациона терапија (нпр. праћење тв програма, музикотерапија, прелиставање часописа, ликовни и креативни рад, припрема приредби...)
6. Физикална терапија

Радиће се на мотивацији корисника за излазак у отворену средину (присуствовање на различитим културно – забавним и спортским манифестацијама, дружења са корисницима сродних институција и др.), чиме ће се корисници више укључити у процес социјалне интеграције.

ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ СА КОРИСНИЦИМА „Д“ БЛОКА

Циљеви: развој знања, вештина и навика код корисника до нивоа потребног за укључивање у живот у отвореној средини. Носиоци у реализацији програма су стручни тим сачињен од свих профила стручних радника, (дефектолог, социјални радник, психолог, лекар и гл. мед.сестра) и стручни сарадници (радни терапеут, радни инструктор, медицински техничар).

Радно-окупационе активности обухватају свакодневне активности, задужења и занимања корисника којима се:

- подстиче даљи развој потенцијала,
- развијају позитивне навике и особине личности,
- организује време у току дана.

Активности на развоју самопомоћи

Циљеви: Развој потребних вештина и навика до нивоа самосталности у обављању свакодневних активности самопомоћи; Здрав и културан однос према чистоћи, развијање уредности и осећаја одговорности.

- 1) Развој навика и вештина у одржавању личне хигијене тела;
- 2) Развој навика и вештина у одржавању хигијене обуће и одеће;
- 3) Развој навика и вештина у одржавању животног и радног простора (намештање и сређивање собе, купатила, трпезарије, дневног боравка, радне просторије, дворишта...);
- 4) Развој вештине у правилној употреби прибора за јело;
- 5) Развој вештина у правилном избору одеће.

Активности на развоју комуникацијских и социјалних вештина

Циљеви: Развој социјалних вештина, снажљивост у животним ситуацијама; Стварање здравог и позитивног односа према себи и околини; Самосталност и социјална иницијатива у интерперсоналним односима; Упознавање са нормама културног и моралног понашања, осећај одговорности.

- 1) Поздрављање и обраћање другоме (у односу на доба дана, прилику, особу),
- 2) Однос према новцу и имовини (располагање новцем, однос према туђој и својој имовини),
- 3) Однос према супротном полу,
- 4) Усклађивање свог понашања према групи (поштовање свог и туђег времена, поштовање права на различитост и на другачије мишљење, стрпљивост, толеранција...).
- 5) Понашање према условима и захтевима различитих ситуација,
- 6) Информисање и употреба медија.

Активности на развоју радних вештина и навика

Циљеви: Развој и усавршавање у радним вештинама, навикама и знањима у руковању алатима и материјалима; Позитиван однос према раду и стваралаштву; Вештина и креативност у организацији слободног времена.

- 1) Развој радних вештина и знања по областима интересовања:
  - кројачка радионица,
  - плетење, хеклање, вез,
  - одржавање круга дворишта,
  - вешерај (паковање, сортирање, простирање веша...),
  - одржавање хигијене простора

- секције
Активности на развоју креативности у организацији слободног времена

Циљеви: развој навика и креативности у стварању здравог односа у коришћењу слободног времена.

- 1) Однос према култури спорта (посете спортским такмичењима, активно рекреативно учешће у спорту),
- 2) Посета културно забавним манифестацијама (концерти, позориште, биоскоп, изложбе, музеји...),
- 3) Шетње у циљу рекреације и обиласка знаменитости,
- 4) Упознавање са културно историјским баштинама околине
- 5) Укључивање корисника у све активности унутар Дома (рођендани, прославе...).

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ЈЕДИНИЦЕ ЗА ОДРАСЛА и СТАРА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ЗА 2021. ГОДИНУ

Овај план и програм рада намењен је третману одраслих и старих лица са инвалидитетом I, II и III степена подршке. Циљ третмана је развијање способности и потенцијала, усвајање нових вештина, очување постојећих капацитета и социјална интеграција корисника ради што самосталнијег функционисања. Задатак третмана је да се мултидисциплинарним приступом и организованим активностима из области тренинга самопомоћи, развоја моторике, комуникације, социјализације, радне окупације, забаве и рекреације постигне што већа самосталност и адаптилност корисника као и одржавање и унапређење достигнутог нивоа психофизичких способности. Усвајање вештина и навика зависи од способности корисника.

Упорним и континуираним стручним третманом са одраслим и старим лицима са инавалдитетом остварићемо:

5. да се постојеће стање не погорша – превентивни рад,
6. да се смањи зависност од других при задовољавању својих потреба,
7. да се мењају негативне (штетне) особине,
8. да се побољша психомоторни развој.

Задаци третмана са одраслим и старим лицима са инвалидитетом остварује се кроз организовани рад по следећим подручјима :

-ТРЕНИНГ САМОПОМОЋИ- САМОПОСЛУЖИВАЊЕ

- РАЗВОЈ МОТОРИКЕ
- КОМУНИКАЦИЈА
- РАДНА ОКУПАЦИЈА
- СОЦИЈАЛИЗАЦИЈА
- СЛОБОДНО ВРЕМЕ И РЕКРЕАЦИЈА

ТРЕНИНГ САМОПОМОЋИ (САМОПОСЛУЖИВАЊЕ) – Циљ је развој потребних вештина и навика до нивоа самосталности у обављању свакодневних активности самопомоћи

I ФАЗА

- развијање елементарних навика самопослуживања у исхрани
- усвајање и развијање елементарних хигијенских навика
- самостално облачење и свлачење, чување одеће
- елементарне навике при чувању од повреде и опасности

II ФАЗА

- правилна употреба прибора за јело, ношење пуних тањира, чаша, сипање из бокала
- постизање спретности у чешљању и купању, брисању, самосталном прању зуба, бризи о целокупном спољном изгледу
- закопчавање, откопчавање, одржавање одеће и обуће чисто, одвајање чисте од прљаве одеће

III ФАЗА

- облачење у складу са временским приликама
- правилно одлагање одеће
- свакодневна практична примена претходно стечених хигијенских навика
- периодична генерална чишћења спаваћих соба, тоалета, трпезарије...

РАЗВОЈ МОТОРИКЕ – Циљ је да физичке активности које доприносе очувању и развоју моторичких вештина и спретности у манипулисању, координацији, брзини и тачности, омогуће стицање социјалних навика и радног оспособљавања.

КОМУНИКАЦИЈА – Циљ је да разумљив говор буде још разумљивији и богатији, да тешко разумљив говор буде разумљивији и да се код оних који не говоре постигне максимум – најнижи степен комуникације.

УНАПРЕЂЕЊЕ СПОСОБНОСТИ ГОВОРА И РАЗУМЕВАЊЕ НАЛОГА

- унапређивање постојећег нивоа говорне продукције
- успостављање контакта очима
- аудитивни тренинг (препознавање основних звукова, локализација)
- именоване предмета
- разумевање једноставних налога
- развој комуникације путем појединачне речи које замењују реченицу (нпр. вода)

РАДНА ОКУПАЦИЈА – Циљ је да одрасла и стара лица са инвалидитетом усвоје радне навике које ће им омогућити боље сналажење у свакодневном животу и да се укључе у радне активности (окупацију), а према њиховим способностима и афинитетима.

I ФАЗА

- упознавање са једноставним задацима који се обављају у креативним радионицама, упознавање са различитим материјалима и њиховим карактеристикама.

II ФАЗА

- упознавање са различитим радним операцијама, процесима, мануелним активностима.

III ФАЗА

- оспособљавање за практичан рад у оквиру различитих радионица

-радно оспособљавање за рад на пољопривреди, на економији, на уређењу дворишта и уређивање и декорација животног простора.

СОЦИЈАЛИЗАЦИЈА – Циљ је развој социјалних вештина, сналажење у животним ситуацијама, стварање здравог и позитивног односа према себи и околини, упознавање са нормама културног и моралног понашања, осећај одговорности.

ЗАДАЦИ:

-Усвајање различитих социјалних вештина и знања неопходних за што је могуће самосталније функционисање у свакодневном животу

I НИВО

- навикавање на живот и рад у групи (упознавање и адаптација на друге кориснике, дневни ритам активности)
- формирање навика учтивог понашања (учтиви поздрави, захваљивање)
- развијање елементарне дисциплине и одговорности (социјални односи са другим корисницима, према особљу)

II НИВО

- функционисање у групи (групне активности, игре, толеранција, социјалне прихватљиве реакције у стањима фрустрације...)
- развијање учтивог понашања (у различитим социјалним ситуацијама)
- развој способности и навика самосталног одлучивања

III НИВО

- развијање елементарне опрезности
- руковање новцем и куповина
- емоционално прилагођавање
- појам о себи и самопроцена

IV НИВО

- увежбавају се програмски садржаји са предходних нивоа
- социјална иницијатива (способност корисника да примене научена социјална знања и вештине у новим непознатим ситуацијама и отвореној средини)

СЛОБОДНО ВРЕМЕ И РЕКРЕАЦИЈА – Кроз обавезан вид рехабилитације садржани су и разни облици рекреације и организовања слободног времена (од спорта, културно-забавних активности и других садржаја), као и контакти са широм друштвеном заједницом (кроз заједничке излете, приредбе, такмичења, уметничке радионице..)

Циљ је активирање интелектуалног процеса, координација покрета, смелости и вештина, које доприносе корекцији памћења и подстичу развој говора, покрећу емоције, стварају радост и добро расположење, развијање осећања пријатности, задовољства и личне вредности, задовољавања потреба за сигурношћу, прихватањем, самопоштовањем, развијањем социјалног понашања а самим тим боље и ефикасније интеграције и социјализације.

Садржај активности:

Пасиван одмор

- одмарање после ручка уз кафу
- прелиставање часописа
- друштвене игре

-бављење хобијем

Активан одмор

- спортске активности (фудбал, кошарка...)
- организовање приредби
- организовање креативних радионица
- посете биоскопу, утакмицама
- организовање спортских такмичења
- уређење и декорација радних простора и хола

Разнода

- прослава рођендана
- прослава верских и државних празника
- слушање музике
- гледање културно-забавног и спортског тв програма

Рекреација

- шетње ради упознавања уже околине (двориште, башта, радионице...)
  - шетње ради упознавања шире околине
  - једнодневни излети
- Ове области се одвијају истовремено и чине једну целин

АКТИВНОСТИ СА КОРИСНИЦИМА

Активности са корисницима зависе од степена подршке, њихове тренутне функционалне ефикасности као и од узраста, пола, личних жеља и интересовања.

Свакодневне животне активности /непосредна брига о себи:

- узимање оброка
- одржавање личне хигијене
- употреба тоалета
- облачење и свлачење одеће
- обување и изување обуће

Инструменталне животне вештине:

- одржавање хигијене личног и групног простор
- радно ангажовање
- оријентација у простору
- коришћење телефона
- припремање хране и напитака
- располагање новцем
- куповина намирница
- коришћење јавног превоза

У оквиру области функционисања у социјалном окружењу ради се на развијању и неговању позитивног односа према:

- правилима
- вршњацима
- познатим и непознатим особама
- породици
- групним активностима
- комуникацији
- позитивним облицима понашања
- оријентацији у времену

У зависности од процењеног степена подршке, функционалне ефикасности корисници се укључују у различите видове организованих активности унутар Дома (третман у сензорној соби, Монтесори програм, компјутерска радионица, креативне радионице, секције и др.), као и у различите видове организованих вандомских активности (једнодневни излети, фестивали, културно-забавне и спортске манифестације и др.)

АКТИВНОСТИ СА ПОЛУПОКРЕТНИМ КОРИСНИЦИМА

Полупокретним корисницима је потребна стручна помоћ и подршка ради подизања из кревета, коришћења колица и других медицинских помагала, чиме се подстичу на кретање и мотивишу за редовну телесну активност и дружење

Активности које се изводе са полупокретним корисницима :

1. Развој моторике кроз једноставне манипулативне радње
2. Усвајање и развијање вештина самосталне исхране
3. Усвајање и развијање навика у обављању личне хигијене, облачењу и обувању (самостално и уз помоћ другог лица), а у складу са њиховим потенцијалима.
4. Психо-социјални рад (постицање и одржавање комуникацијских и социјалних вештина, развијање интереса за спровођење активности, успостављање и одржавање социјалних односа, подршка и саветовање)
5. Радно-окупациона терапија (нпр. праћење тв програма, музикотерапија, прелиставање часописа, ликовни и креативни рад, приредбе ...)
6. Физикална терапија

Радиће се на мотивацији корисника за излазак у отворену средину (присуствовање различитим културно-забавним и спортским манифестацијама ,дружења са корисницима сродних институција и др.) чиме ће се корисници више укључити у процес социјалне интеграције.

Програм рада у заштићеном

становању

Циљ програма је развој знања ,вештина и навика код корисника до нивоа потребног за укључивање у живот у отвореној средини.

Програм је намењен заједници заштићеног становања која броји 9 чланова.Носилац у реализацији програма је стручни тим сачињен од свих профила стручних радника (лекар,

дефектолог, психолог, социјални радник и гл.мед.сестра) и стручних сарадника, радни терапеут, радни инструктор, медицински техничар...

Радно окупационе активности су свакодневне активности, задужења и занимања корисника којима се:

- подстиче даљи развој потенцијала,
- развијају позитивне навике и особине личности,
- организује време у току дану.

Активности на развоју самопомоћи

Циљеви: Развој потребних вештина и навика до нивоа самосталности у обављању свакодневних активности самопомоћи;

Здрав и културан однос према чистоћи, развијање уредности и осећаја одговорности;

- 1) Развој навика у одржавању личне хигијене тела;
- 2) Навике и вештине у одржавању хигијене обуће и одеће;
- 3) Навике и вештине у одржавању животног и радног простора (намештање кревета, сређивање собе, купатила, трпезарије, дневног боравка, радне просторије, дворишта...);
- 4) Навике и вештине у правилној употреби прибора за јело;
- 5) Развој знања и вештина у правилном избору одеће.

Активности на развоју комуникацијских и социјалних вештина

Циљеви: Развој социјалних вештина и навика, сналажљивост у животним ситуацијама.

Стварање здравог и позитивног односа према себи и околини;

Самосталност и социјална иницијатива у интерперсоналним односима;

Упознавање са нормама културног и моралног понашања, осећај одговорности;

- 1) Поздрављање и обраћање другоме (у односу на доба дана, прилику, особу),
- 2) Однос према новцу и имовини (располагање новцем, однос према туђој и својој имовини),
- 3) Однос према супротном полу,
- 4) Усклађивање свог понашања према групи (поштовање свог и туђег времена, поштовање права на различитост и на другачије мишљење, стрпљивост, толеранција...)
- 5) Понашање према условима и захтевима различитих ситуација,
- 6) Информисање и употреба медија.
- 7) Излази у отворену средину (одлази до града-шетња, куповина, културно-забавне активности, спортске манифестације, продајне изложбе радова корисника, излети у ближој и даљој околини...)

Активности на развоју радних вештина и навика

Циљеви: Формирање радних вештина, навика и знања у руковању алатима и материјалима; Позитиван однос према раду и стваралаштву; Вештина и креативност у организацији слободног времена;

Развој радних вештина и знања по областима занимања:

- одржавање повртњака и баште
- кројачка радионица,
- радионица производа од пружа
- народна радиност ,плетење, хеклање, вез-

- рад са водоинсталатером

- вешерај
- радионица Домаћин
- секције

Програм је могуће реализовати само тимским радом свих профила стручњака.

Задатак стручног тима је да прати успешност рехабилитације и документује у досијеима корисника, упоређује са предходним налазима и установи напредовање, стагнацију или назадовање.

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ ЗА 2021. ГОДИНУ СЕНЗОРНА ИНТЕГРАЦИЈА

Сензорна интеграција је организација сензација примљених путем чула које долазе до ЦНС који треба да обезбеди њихову обраду, и омогући нам да спроведемо неку активност. Када мозак није у стању да обради информације добијене путем чула каже се да постоји сензитивно интегративна дисфункција. Она се различито испољава код сваке особе и самим тим и третмани сензорне интеграције се разликују и прилагођавају сваком кориснику понаособ. Терапија се спроводи у сензорној соби и заснива се на стимулацији чула. Важно је истаћи да њено спровођење није условљено годинама старости већ се може примењивати како код деце тако и код одраслих. Овај вид терапије погодан је за децу и одрасле са аутизмом, поремећајем концентрације, особе са сензорним оштећењима, менталном и недовољном развијеношћу, говорним потешкоћама и онима са сметњама у понашању.

Основни знаци препознавања дисфункције сензорне интеграције:

- појачана осетљивост на јако светло, звукове , покрете
  - смањена осетљивост: жели додир, има високу толеранцију на бол, баца се према људима и зидовима
  - непрекидно у покрету, брзо се умара, већа потреба за сном
  - проблеми координације: заостајање у ходању, проблеми са пењањем, равнотежом, често се спотиче и пада, тешкоће са резањем и цртањем
  - заостајање у говору
  - проблеми са пажњом и самоконтролом: бука из позадине или визуелни подражаји га ометају, раздражљивост, тешко се смирује
- Поремећаји у сензорном функционисању могу се јавити у једној или више категорија:
- вид
  - слух
  - додир,
  - мирис,
  - укус

Али постоје и два унутрашња чула (која нас информишу о положају нашег тела и кретања у односу на гравитацију)

- чуло кретања
- чуло свести о телу

Визуелна преосетљивост: - осетљивост на светло (блештаво светло, сунчева светлост изазивају умор, тескобу, вртоглавицу, главобољу и др. физичке проблеме

Знаци аудитивних проблема:

- изражене реакције или изостанак реакције на гласне и необичне звуке
- покривање ушију да би се блокирао звук, блокирање ушију без очигледног разлога
- показивање нелагодности у групи или у просторији у којој је гужва
- реакција на звуке које не чују други

Знаци тактилне осетљивости:

- узнемиреност или жеља за ходањем босим ногама по површинама као што су трава, песак, тепих...или ход на прстима да би се смањио контакт са кожом
- избегавање неочекиваних додира од стране непознатих људи или непрекидна потреба за физичким контактом
- одбијање обављања хигијенских активности као што су: прање зуба, косе, сечење ноктију

Проблеми са свешћу о властитом телу:

- неспретност или крутост
- физичка слабост у односу на друге
- гура, удара, гризе, судара се
- жвакање одеће и предмета
- гледа у своје ноге док трчи или хода
- користи премало или превише снаге (има проблем са закопчавањем, грађењем лево коцкица, низањем перлица, ломи играчке)

Знаци проблема са кретањем:

- дете је непрекидно у покрету (не може мирно да седи-врпољи се)
- оклева или се боји да се пење или силази степеницама као и да се пење на справе на игралишту
- изгледа престрашено или уопше нема страх од кретања, висине или падања

Знаци осетљивости везане за чуло мириса и укуса:

- дете има ограничен избор хране коју прихвата
- тражи одређене мирисе или укусе или постоје одређени мириси или укуси који га узнемиравају

ТРЕТМАН У СЕНЗОРНОЈ СОБИ

Сензорна соба је средство за рад терапеута. То је високо специјализована, изолована и интерактивна соба у којој се користе разноврсне стимулативне активности. Сензорна соба састоји се од различитих елемената који подпомажу стимулацију чула . Она представља место где особе са поремећајем сензорне интеграције могу да истраже и развију своје сензорне вештине, али и релаксирају се, ослободе стреса и напетости. Рад у сензорној соби спроводе дефектолози који су прошли обуку за овај вид терапије, а оно што је важно јесте сам начин рада при коме се кориснику не задају команде већ се подстиче и охрабрује природан одговор на стимулусе из окружења.Терапија подсећа на игру, међутим свака активност је пажљиво осмишљена и усмерена ка подстицању самоорганизације детета. У зависности од потреба корисника, користе се различити елементи, стимулишу различита чула. Свакоме се пружа прилика да самостално истражи простор и одабере кутак који му највише прија.Третман се спроводи индивидуално, креира се атмосфера која је потпуно безбедна, која нуди сигурност и која опушта. Полако се дете уводи у рад, израђује се програм, одређује дужина третмана и

динамика рада према потребама корисника и са специфичним циљевима. Технологија помаже да се сензације дозирају, једна по једна, јаче или слабије. Терапеут контролише опрему у соби и дозира стимулусе за свако чуло, прилагођава их индивидуалним карактеристикама сваког корисника. Боравак у сензорној соби пружа могућност деци и одраслима да развију сензорне вештине које ће им бити потребне за каснији живот. Стимулишућа и смирујућа атмосфера створена у овом посебно опремљеном простору омогућава побољшање координације, помаже им да унапреде способности говора, делују релаксирајуће на кориснике који су стално у покрету, а усмеравају пажњу неактивне деце. Овај облик третмана је нарочито користан за особе са оштећеним чулом слуха, вида, као и децу са аутизмом.

ПРОГРАМ „МОНТЕСОРИ“

Овај програм се спроводи свакодневно са унапред одређеним групама корисника које су отвореног типа и хетерогене, од стране дефектолога и радних терапеута.

Циљ овог програма је да се путем игара одржавају постојеће способности и развијају нове а све то у зависности од њихових потенцијала, могућности и мотивисаности.

Монтесори амбијент: спроводи се у просторији у којој су услови прилагођени деци и у којој се налази дидактички материјал потребан за рад.

Компоненте монтесори амбијента су:

- слобода – дете ради оно што жели и тиме изражава себе,
- структура и ред – организација материјала по целинама монтесори учења,
- реалност и природа – монтесори материјали су израђени од природног материјала
- лепота и атмосфера – одликују сталоженост, уредност, смиреност при чему пружа мир и релаксацију,
- заједнички живот – заједничко доношење правила понашања корисник-корисник и корисник-васпитач

Монтесори материјали: Основне карактеристике Монтесори дидактичког материјала су:

- доступност детету,
- подстицање активне дететове делатности,
- примереност потребама и способностима детета,
- могућност уочавања погрешке у раду,
- материјал излаже само један проблем,
- проблем се излаже од једноставнијег ка сложенијем,
- посредна припрема корисника за будуће учење,
- конкретно изражавање идеје, а потом све апстрактније представљање,
- исто место, исти редослед.
- Материјалима се служе деца а не васпитачи (васпитач показује употребу прибора и он је посредник између прибора и детета)

Монтесори програм обухвата следеће васпитне области:

1. Област практичног васпитања (премештање столице, отварање и затварање врата, савијање салвета, пресипање воде, преношење воде помоћу сунђера, отварање и затварање бочица, низање и др.).
2. Област сензорног васпитања (материјали: за распознавање димензија, за распознавање боја, за опипавање, за осећање звукова, термичке плочице, за чуло мириса, за чуло укуса).
3. Област језичког васпитања (познати предмети који се могу видети у околини, мање познате ствари, породични односи, занимања, радње).

4. Област космичког васпитања (познавање животиња, познавање биљака, географија: разврставање копно-вода, животињски свет, биљни свет и временски услови, календар, годишња доба).

5. Област математичког васпитања (бројеви на шмиргл папиру, табле са основним математичким радњама и др.).

6. Област говорног апарата (артикулациони третман, формирање нових гласова и језичке структуре кроз игру, вежбе ономатопеје, богаћење речника, усвајањем нових појмова и развијање вербалне комуникације у циљу бољег функционисања у околини...).

КОМПЈУТЕРСКА РАДИОНИЦА

Компјутерска технологија је једно од обележја савременог друштва и зато сматрамо да у раду са особама са сметњама у развоју треба да има своје значајно место као део рехабилитационог процеса. Кроз игру и забаву корисници могу да развију своје психомоторне способности и усвоје основне појмове о себи и свету који их окружује. Примена компјутерске технологије представља део психомоторних вежби, односно вежби за развој координације покрета, визуелно-моторне координације, визуелног опажања и аудитивне перцепције.

Рад са корисницима се одвија у неколико фаза:

У првој фази корисници се упознају са циљевима непосредног рада на компјутерима (упознавање са рачунаром и пратећом опремом)

Друга фаза је понављање претходне фазе и интензивнији рад на учењу облика, боја и повезивања рада руку и дешавања на монитору.

Трећа фаза - обнављање градива и прелазак на друге нивое. У овој фази се очекује самосталнији рад корисника али и даље уз помоћ дефектолога.

Сваки програмски садржај има 6 нивоа

Спровode се следећи програми :

- Шема тела (глава, врат, труп, руке, ноге...)
- Разликовање полова (мушки, женски)
- Учење слова, бројева и мерење времена
- Основне животне намирнице
- Препознавање и именовање боја
- Оријентација у простору (горе-доле, лево-десно)
- Познавање појединих појмова (сунце, киша, трава, срце...)

Досадашња искуства у инплементацији програма указује на следеће: напредак у развоју говора, креативност, тимски рад, такмичарски дух као и напредак у комуникацијским вештинама. Овај програм спроводи дефектолог свакодневно са унапред одређеним групама корисника, а према њиховим потенцијалима.

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ПО РАДИОНИЦАМА И СЕКЦИЈАМА

У оквиру нашег Дома корисници се могу укључити у следеће креативне радионице и секције:

РАДИОНИЦЕ

1. РАДИОНИЦА ЗА ИЗРАДУ ПРЕДМЕТА ОД ПАПИРА
2. РАДИОНИЦА ЗА ИЗРАДУ ПРЕДМЕТА ОД ЖИЦЕ
3. РАДИОНИЦА ЗА ИЗРАДУ ПРЕДМЕТА ОД ГИПСА
4. РАДИОНИЦА ЗА ИЗРАДУ ПРЕДМЕТА ОД ПРУЋА
5. РАДИОНИЦА
НАРОДНА РАДИНОСТ
6. КРОЈАЧКА РАДИОНИЦА
7. РАДИОНИЦА „ДОМАЋИН“
8. ДЕКУПАЖ РАДИОНИЦА

СЕКЦИЈЕ

1. ЛИКОВНА СЕКЦИЈА
2. ДРАМСКО-РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА
3. СПОРТСКА СЕКЦИЈА
4. РИТМИЧКО-МУЗИЧКА СЕКЦИЈА

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ У ОКВИРУ КРЕАТИВНИХ РАДИОНИЦА

У оквиру креативних радионица спроводи се едукативни и практични програм оспособљавања корисника за врсту активности према којој имају склоности и способности. Радни терапеути приликом спровођења радно-окупационе терапије теже да што више оспособе кориснике за самостално обављање одређених активности.

Циљ: Развој fine и грубе моторике, развој визуомоторне координације око-рука, прецизности, развој тактилног чула кроз рад са различитим материјалима, развој памћења и пажње, развијање особина уредности, стрпљивости и толеранције, упознавање различитих облика и боја, тимски рад, прихватање обавеза и одговорности.

Општи критеријуми по којима се корисници укључују у радионице су:

Редни број	Критеријуми
1.	Психофизичко стање
2.	Понашање према другима
3.	Мотивација и жеља за радом
4.	Постигнуће и успех

Да би радионице у потпуности оствариле планиране циљеве, потребно је :

- Обезбедити радни простор
  - Опремити простор материјалом и средствима за рад
  - Тимски извршити избор корисника за обављање активности (дефеколог-радни терапеут – лекар - соц.радник - психолог)
  - Индивидуално припремити кориснике за обављање активности (упознавање са материјалима и средствима за рад, обука о правилном руковању материјалима и средствима, обука у реализацији активности)
  - Мотивисати кориснике за сарадњу
  - Пружити подршку и помоћ у реализовању активности
  - Редовно водити документацију-протокол активности (индивидуално и групно - кооперативност у групи)
  - Обезбедити пласман производа (изложбе, фестивали, продаја)
- Програм рада по радионицама спроводе радни терапеути у сарадњи са дефектолозима

ПРОГРАМ РАДА У РАДИОНИЦИ ЗА ИЗРАДУ ПРЕДМЕТА ОД ГИПСА

Радионица је специјализована за израду предмета од гипса, фигура различитих облика, димензија и различите употребне вредности, помоћу одговарајућих калупа.

Значај гипсане радионице се остварује кроз неколико аспеката:

- Рехабилитациони значај
- Мотивациони значај
- Социјални значај

Рехабилитациони значај се огледа кроз организован рад у специфичним областима развоја:

- Развој fine моторике (развој функције шаке, свих облика хвата)

- Развој визуомоторне координације око-рука, прецизности
- Развој перцепције и пажње,
- Развијање особина уредности и спретности, стрпљивости и толеранције
- Упознавање различитих облика и боја
- Усвајање и поштовање временског распореда (сатнице)

Мотивациони значај се испољава кроз задовољство корисника када:

- Имају готов, опипљив производ употребне вредности
- Имају контакт са новим, инспиративним материјалима
- Користе различита средства - алате при раду
- Посећују различите манифестације излажући производе

Социјални значај радионице:

- Рад у групи
- Тимски рад
- Кооперација са групом и терапеутом
- Излазак у ширу социјалну средину, приликом излагања производа

Активности при изради гипсаних фигура:

1. Припрема за радне активности
2. Прављење смесе
3. Разливање и вађење из калупа
4. Обрада производа
5. Бојење производа
6. Паковање производа
7. Сређивање радног простора

Операције које се изводе при изради гипсаних фигура:

- 1.- Избор калупа различитог облика
  - Ређање калупа на радну површину
- 2.- Припрема посуде за прављење смесе
  - Сипање воде и гипса
  - Мешање
- 3.- Сипање смесе у калупе
  - Вађење полупроизвода из калупа
- 4.- Обрада, скидање неравнина са производа
  - Сушење
- 5.- наношење боје четкицом
  - прскање спрејем
  - сушење
- 6.- стављање у целофан
  - затварање-“заваривање” целофана
  - бројање производа
  - паковање- одлагање на предвиђено место
  - бројање
- 7.- Чишћење радног прибора (посуда, четкица, палета, калупа...)
  - Одлагање прибора и материјала
  - Брисање радних површина

Временска динамика одржавања активности : у периоду од 9:30 до 12:30 са унапред одређеним групама - данима када је радни терапеут на смени

ПРОГРАМ РАДА РАДИОНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПРЕДМЕТА ОД ПАПИРА

Радионица је намењена за израду предмети од папира, картона, лепенки, у комбинацији са другим материјалима различитих облика, димензија и употребних вредности. Финални производи су фасцикле, коверте, честитке, украсни предмети...

Значај ове радионице се остварује кроз неколико аспеката:

- Рехабилитациони значај
- Мотивациони значај
- Социјални значај

Рехабилитациони значај се огледа кроз организован рад у специфичним областима развоја:

- Развој грубе и fine моторике (већи обим покрета, развој функције шаке, свих облика хвата)
- Развој визуомоторне координације око-рука, прецизности
- Развој перцепције и пажње,
- Развијање особина уредности и спретности, стрпљивости и толеранције
- Усвајање и поштовање временског распореда активности
- Прихватање обавеза и одговорности

Мотивациони значај се испољава кроз задовољство корисника када:

- Имају готов, опипљив производ употребне вредности
- Набављају-сакупљају део материјала (часописе, сликовнице...)
- Користе различита средства - алате при раду
- Посећују различите манифестације излажући производе
- Добијају похвале, и могу да се похвале својим радом

Социјални значај радионице:

- Рад у групи
- Тимски рад
- Кооперација са групом и терапеутом
- Излазак у ширу околину
- Интеграција у социјалну средину

Активности при изради производа:

1. припрема за рад
2. припрема материјала-обрада
3. израда производа
4. финализација-готов производ
5. сређивање радног простора

Операције – делови активности

- 1.- улазак у радни простор
    - припрема радног места
    - одабир и подела радног материјала и средстава за рад
  - 2.- мерење величине материјала
    - обликовање
    - гужвање, цепкање, уколико то производ захтева
  - 3.- цртање, лепљење детаља
    - савијање, прављење коначног облика
    - лепљење, састављање
  - 4.- додавање картица са логом Установе
    - састављање више производа (пре паковања) нпр. разгледница и коверта, бројање и одлагање спакованих производа
  - 5.- расклањање остатака материјала и чишћење радног простора
- Временска динамика одржавања активности : у периоду од 9:30 до 12:30 са унапред одређеним групама - данима када је радни терапеут на смени.

ПРОГРАМ РАДА РАДИОНИЦЕ НАРОДНА РАДИНОСТ

Радионица је намењена за израду производа од конца, вунице и вуне тканих на дрвеном разбоју. Финални производи су торбе, подметачи, украсни јастуци, крпаре, таписерије...У оквиру ове радионице израђују се вежени и хеклани производи (стољњаци, шустикле, марамике, завесе, мотиви на народној ношњи, јастуцима и др. украсни предмети)

Значај ове радионице се остварује кроз неколико аспеката:

- Рехабилитациони значај
- Мотивациони значај
- Социјални значај

Рехабилитациони значај се огледа кроз организован рад у специфичним областима развоја:

- Развој грубе и fine моторике (већи обим покрета, развој функције шаке, свих облика хвата)
  - Развој визуомоторне координације око-рука, прецизности
  - Развој тактилних чула кроз рад са различитим материјалима који доводе до појачане тактилне перцепције
  - Развој памћења и пажње
  - Развијање особина уредности и спретности, стрпљивости и толеранције
  - Упознавање различитих облика и боја
  - Развој радних навика
- Прихватање обавеза и одговорности – према радним задацима, према материјалу и алату

Мотивациони значај се испољава кроз задовољство корисника када:

- Имају готов, опипљив производ употребне вредности
- Имају контакт са новим, инспиративним материјалом
- Користе различита средства-алате при раду
- Посећују различите манифестације излажући производе
- Добијају похвале, и могу да се похвале својим радом

Социјални значај радионице:

- Рад у групи
- Тимски рад
- Кооперација са групом и терапеутом
- Интеграција у социјалну средину

Активности у оквиру процеса веза, хеклања:

1. припрема за рад
2. израда шаблона
3. припрема за почетак процеса
4. вез на платну
5. хеклање
6. финализација – готов производ
7. сређивање радног простора

Операције у оквиру активности

1. -улазак у радни простор
  - припрема радног места
  - подела материјала за рад
- 2.- одабир шеме, цртање мотива
- 3.- одабир адекватних боја материјала и средстава за рад (конца, дугмади...)
  - постављање материјала на радну подлогу
- 4.- провлачење конца у иглу
  - везивање конца, израда чвора
  - бод – покрстица...
- 5.- адекватно “постављање” конца у руку
  - прављење чвора на крају конца
  - бод - ...
- 6.- пуњење производа по потреби (нпр. јастуче)
  - урамљивање по потреби (нпр. слика мозаик)
  - одсецање конаца од ушивања
  - паковање готовог производа
- 7.- расклањање материјала и средстава
  - чишћење и брисање радног простора.

Активности у оквиру процеса ткања:

1. припрема за рад
2. израда шаблона
3. припрема за ткање на дрвеном разбоју
4. ткање на дрвеном разбоју
5. формирање зева
6. скидање тканог платна са разбоја
7. финализација – готов производ

Операције у оквиру активности

1. – улазак у радни простор
  - припрема радног места и подела материјала за рад
2. – одабир шеме, цртање мотива
3. – одабир адекватних боја предива
  - намотавање и сечење предива на дашчицу
  - постављање шаблона на радну површину
  - постављање разбоја на радну површину (преко шаблона)
4. – постављање основе од предива
  - везивање чвора
  - провлачење дашчице са предивом кроз основу – зев
  - равнање предива „чешљањем“
5. – раздвајање основе у различите равни
  - провлачење лењира између жица основе (један лењир-један зев)
6. – скидање крајева основе са ексера разбоја
  - везивање крајева предива у чвор
  - пеглање
7. – ушивање крајева тканог платна (машински или ручно)
  - пуњење производа по потреби (нпр. јастуче)
  - одсецање конаца од ушивања
  - паковање готових производа

Временска динамика одржавања активности : у периоду од 9:30 до 12:30 са унапред одређеним групама - данима када је радни терапеут на смени

ПРОГРАМ РАДА У РАДИОНИЦИ ЗА ИЗРАДУ ПРЕДМЕТА ОД ЖИЦЕ

Радионица је специјализована за израду предмета од жице различитих облика и димензија, у комбинацији са природним и украсним материјалима

Значај жичане радионице се остварује кроз неколико аспеката:

- Рехабилитациони значај
- Мотивациони значај
- Социјални значај

Рехабилитациони значај се огледа кроз организован рад у специфичним областима развоја:

- Развој fine моторике (развој функције шаке, свих облика хвата)
- Развој визуомоторне координације око-рука, прецизности
- Развој перцепције и пажње,
- Развијање особина уредности и спретности, стрпљивости и толеранције
- Упознавање различитих облика и боја
- Усвајање и поштовање временског распореда (сатнице)
- Прихватање обавеза и одговорности

Мотивациони значај се испољава кроз задовољство корисника када:

- Имају готов, опипљив производ употребне вредности
- Имају контакт са новим, инспиративним материјалима
- Користе различита средства-алате при раду
- Посећују различите манифестације излажући производе
- Добијају похвале, и могу да се похвале својим радом

Социјални значај радионице:

- Рад у групи
- Тимски рад
- Кооперација са групом и терапеутом
- Излазак у ширу социјалну средину, приликом излагања производа

Производи од жице се углавном користе као украсни предмети и имају велику вредност као поклони.

Активности при изради жичаних предмета:

1. припрема за рад
2. сечење жице
3. обликовање жице (у зависности од предмета-различити начини)
4. комбиновање са другим материјалима
5. израда појединачних делова
6. формирање производа
7. паковање производа
8. сређивање радног простора

Операције при изради жичаних предмета:

- 1.- улазак у радни простор и одабир материјала и средстава за рад
  - постављање материјала на радну површину
- 2.- мерење дужине и сечење жице
  - одвајање жице– издвајање танких делова из кабла
- 3.- намотавање на различите предмете ради добијања различитих облика (спирале...)
  - спајање танких жица увртањем (формирање гране)
- 4.- издвајање матерјала- перлица, конца...
  - низање, провлачење
  - везивање, израда чвора
- 5.- израда гране, стабла, цвета, листа...
  - спајање жичаних делова увртањем, везивањем...
  - обликовање, савијање-формирање облика
- 6.- припрема подлоге (камен, стиропор, сунђер...)
  - лакирање, бојење, сечење...
  - постављање производа на подлогу
  - лепљење, везивање...
- 7.- израда кесе од целофана
  - стављање производа у кесу
  - затварање кесе
  - паковање, одлагање готовог производа
  - бројање
- 8.- Одлагање прибора и материјала
  - брисање радних површина

Временска динамика одржавања активности : у периоду од 9:30 до 12:30 са унапред одређеним групама - данима када је радни терапеут на смени

ПРОГРАМ РАДА РАДИОНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПРЕДМЕТА ОД ПРУЋА

Радионица је намењена за израду предмета различитих облика, димензија и употребне вредности од врбовог прућа, кукурузовине, рафије и других природних материјала.

Значај ове радионице се остварује кроз неколико аспеката:

- Рехабилитациони значај
- Мотивациони значај
- Социјални значај

Рехабилитациони значај се огледа кроз организован рад у специфичним областима развоја:

- Развој грубе и fine моторике (ходање, већи обим покрета, развој функције шаке, свих облика хвата)
- Развој визуомоторне координације око-рука, прецизности
- Развој перцепције и пажње,
- Развијање особина уредности и спретности, стрпљивости и толеранције
- Упознавање природне средине
- Усвајање и поштовање временског распореда (сатнице)
- Прихватање обавеза и одговорности

Мотивациони значај се испољава кроз задовољство корисника када:

- Имају готов, опипљив производ употребне вредности
- Имају контакт са новим, инспиративним материјалима
- Набављају материјал – излети, шетње у природу
- Користе различита средства-алате при раду
- Посећују различите манифестације излажући производе
- Добијају похвале, и могу да се похвале својим радом

Социјални значај радионице:

- Рад у групи
- Тимски рад
- Кооперација са групом и терапеутом
- Излазак у ширу околину
- Интеграција у социјалну средину

Активности при изради производа:

1. припрема материјала за рад
2. израда основе
3. припрема материјала за оплет
4. оплитање страница посуде
5. фиксирање последњег реда
6. финализација
7. сређивање радног простора

Операције при изради производа:

- 1.- избор калупа за основу
- припрема непарног броја штапића

- ређање материјала и средстава на радну површину
- 2.- сипање воде и гипса у посуду
  - мешање и сипање смесе у калупе
  - побадање штапића у калуп
- 3.- шетња до врбака
  - сечење врбовог прућа
  - скидање лишћа са прућа
- 4.- провлачење врбовог прућа између штапића-основе
  - комбиновање материјала-рафија, конач, кукурузовина...
- 5.- оплитање жице око штапића
  - упредање крајева жице
- 6.- искрајање картица са логом установе
  - провлачење конца кроз картицу
  - намотавање конца око жице
  - везивање конца у чвор
  - паковање и бројање готових производа
- 7.- распремање преосталог материјала
  - чишћење калупа и других средстава
  - брисање радних површина

Временска динамика одржавања активности : у периоду од 9:30 до 12:30 са унапред одређеним групама - данима када је радни терапеут на смени

ПРОГРАМ РАДА РАДИОНИЦЕ „ ДОМАЋИН “

Радионица „Домаћин“ је едукативна радионица која има за циљ да кроз усвајање нових знања и вештина помогне да се корисници који су укључени у рад ове радионице обуче и припреме за рад на пољопривреди као и за рад на уређењу и очувању животне средине

Садржај наставног плана чини:

- обавезни модел (заштита на раду, коришћење заштитне опреме, комуникација и социјалне вештине)
- изборни модел (повртарство и воћарство) који се обрађују кроз теоретски и практичан приступ

Изборни модел обухвата две области :

1. повртарство (типови и врсте поврћа, гајење поврћа , припрема са сетву и садњу, сетва и садња, ђубрење, заливање и наводњавање, припрема расада, заштита и окопавање, заграда, заштита од болести и штеточина, припрема компоста, зрелост усева и поврћа, берба, складишћење производа, припрема једноставних јела).
2. воћарство (упознавање са врстама воћа, резидба, ђубрење, правилна нега и одржавање, брање, чување воћа, прерада и употреба воћа).

Методe рада које се користе у овом програму:

- Објашњења и демонстрације
- Практичан рад
- Посматрање
- Опис
- Дискусија

Облици рада:

- Фронтална настава
- Индивидуални рад
- Рад у пару
- Групни рад.

Циљеви овог програма се огледају у четири главне области људског развоја:

- Интелектуални аспект
- Социјални аспект
- Емоционални аспект
- Физички аспект.

Задачи су: стицање знања и вештина потребних за рад на пољопривреди и очувању животне средине, стицање социјалних вештина и побољшање способности комуникације, развој и јачање личности, могућност лакше интеграције на тржиште рада особа интелектуалним инвалидитетом, побољшање квалитета живота корисника.

Значај ове радионице је вишеструк и огледа се кроз неколико аспеката:

- Рехабилитациони значај
- Мотивациони значај
- Социјални значај
- Финансијски значај

Рехабилитациони значај се огледа кроз организован рад у специфичним областима развоја:

- Развој fine моторике (развој функције шаке, свих облика хвата)
- Развој перцепције, пажње и памћења
- Развијање особина уредности и спретности, стрпљивости и толеранције
- Упознавање различитих боја и облика
- Усвајање и поштовање временског распореда (сатнице)
- Прихватање обавеза и одговорности

Мотивациони значај се испољава кроз задовољство радом :

- Кроз акције очувања и уређења животне средине,
- Остварује се контакт са новим инспиративним материјалима
- Употребом различитих алата за рад
- Успешно извођење активности развија самопоштовање и спречава појаву нежељених облика понашања (деструкцију имовине, агресивне испаде, самоповређивање и др)
- Посете манифестацијама ради усвајања нових знања и вештина и презентовање активности и резултата
- Похвале и награде

Социјални значај радионице:

- Рад у групи
- Тимски рад

- Кооперација са групом и инструктором
- Излазак у ширу социјалну средину, приликом посете разним манифестацијама.

Финансијски значај радионице :

Производи радионице „Домаћин“ користе се за припрему оброка корисницима Дома.

Активности на очувању и уређењу животне средине и околине су:

1. Уређење и чишћење круга Дома:

- долазак у просторије радионице
- подела алата и средстава за рад
- обављање активности и операција (сакупљање папира и гранчица, грабуљање лишћа и одношење истог до одређеног места)

2. Сетва и садња цвећа:

- предсетвена припрема земље
- сетва семена цвећа
- нега расада цвећа
- садња расада цвећа
- заливање цвећа

3. Нега и одржавање украсног биља и цвећа:

- заливање,
- окопавање цвећа
- резидба
- уклањање прецветалог цвећа.

Временска динамика одржавања активности : у периоду од 9:30 до 12:30 са унапред одређеним групама - данима када је радни инструктор на смени

ПРОГРАМ РАДА КРОЈАЧКЕ РАДИОНИЦЕ

У оквиру кројачке радионице обављају се процеси кројења и шивења као и преправљања (крпљења) старих производа. Поред тога шију се и костими за потребе драмске секције Дома. У зависности од интересовања и очуваних психомоторних потенцијала, корисници се окупирају у појединим етапама радног процеса или учествују у целокупном процесу.

Значајове радионице се остварује кроз неколико аспеката:

- Рехабилитациони значај
- Мотивациони значај
- Социјални значај
- Финансијски значај

Рехабилитациони значај се огледа кроз организован рад у специфичним областима развоја:

- Развој грубе и fine моторике (већи обим покрета, развој функције шаке, свих облика хвата)

- Развој визуомоторне координације око-рука, прецизности
- Развој перцепције и пажње
- Развијање особина уредности и спретности, стрпљивости и толеранције
- Усвајање и поштовање временског распореда активности
- Прихватање обавеза и одговорности

Мотивациони значај се испољава кроз задовољство корисника када:

- Имају готов, опипљив производ употребне вредности
- Користе различита средства-алате при раду
- Посећују различите манифестације излажући производе
- Добијају похвале, и могу да се похвале својим радом
- Могућност за ванинституционалну сарадњу

Социјални значај радионице:

- Рад у групи
- Тимски рад
- Кооперација са групом и терапеутом
- Интеграција у социјалну средину

Финансијски значај радионице је:

- Штедња, ови производи се користе у оквиру установе, тако да се не троше додатна средства

Активности приликом израде производа:

1. Припрема за рад
2. Цепкање сунђера
3. Увлачење ластиша
4. Навлачење скаја на душеке
5. Кројење по штепу
6. Шивење скројеног платна
7. Ушивање дугмади
8. Додавање детаља
9. Финализација
10. Пеглање
11. Сређивање радног простора

Временска динамика одржавања активности : у периоду од 9:30 до 12:30 са унапред одређеним групама – свакодневно под надзором кројача.

ПРОГРАМ РАДА ДЕКУПАЖ РАДИОНИЦЕ

Декупаж је техника декорисања предмета или намештаја коадима папира. Своди се на исецање комада папира и на њихово лепљење на предмете које желимо да декоришемо. Ова техника се може примењивати на било ком предмету, а најчешће се украшавају кутије, посуде, вазе, рамови и слично.

Терапијски циљеви:

1. Побољшање координације покрета

2. Повећање покретљивости прстију и шаке
  3. Побољшање спретности и прецизности у раду
  4. Побољшање окулomotorне координације
  5. Побољшање координације рука-рука
  6. Побољшање бимануелне спретности
  7. Развијање маште и креативности код деце
  8. Развијање стваралачких потенцијала у раду са одраслима
  9. Побољшање концентрације у раду
- Декупаж техника – поступак:

Припрема предмета – да би се визуелно постигао прави ефекат неопходно је да подлога буде светла, равна и чиста, зато је потребно предходно ошмирглати, углачати и уколико је предмет тамне боје офарбати светлом акрилном бојом.

Припрема апликације – најчешће се за декупаж користе мотиви са салвета и фотографије из часописа. Маказама исећи мотиве које желимо да залепимо.

Лепљење – површину предмета на који се ставља исечак премазати танким слојем лепка за декупаж, пажљиво поставити сличицу и лагано притискати од средине према крајевима да би се истиснуо ваздух, малим сунђером покупити вишак лепка., сачекати да се лепак за декупаж стегне па преко слике премазати још један слој лепка

Лакирање – лакирањем даје се додатни сјај, али и заштита предмету

Техника је једноставна за примену, разбија монотонију и може да утиче стимулативно на развијање такмичарског духа.

Кориснике је могуће организовати у групном раду, где ће сваки корисник радити оно што може. У зависности од степена способности зависеће и степен њиховог ангажовања као и помоћ терапеута

Декупаж – техника задовољава потребе корисника за радом који има крајњи производ до кога се дошло брзо и релативно једноставно, који је декоративан, лак за израду и може бити леп поклон, а при томе је уникатан

Временска динамика одржавања активности : у периоду од 9:30 до 12:30 са унапред одређеним групама - данима када је радни терапеут на смени

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ У ОКВИРУ СЕКЦИЈА

Корисници се могу укључити у различите врсте секција, као што су:

- Ликовна секција
- Драмско- рецитаторска секција
- Спортско-рекреативна секција
- Музичко-ритмичка секција

Путем секција развијају се способности и потенцијали корисника и пружају могућности ка напредовању у одређеним областима интересовања. Развија се склоност ка различитим врстама уметности, вербална и гестуална комуникација, фина и груба моторика, перцепција, пажња, позитивна комуникација између корисника као и успешнија социјализација.

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА МУЗИЧКО - РИТМИЧКЕ СЕКЦИЈЕ

Програм ове секције је намењен корисницима којима је развијен говор и слух, као и осећај за ритам.

Покрет као основа за доживљај сопствене телесне целисти и свега у спољашњој средини, основа су за сву даљу надоградњу у моторном и у когнитивном смислу. Сваки, па и покрет најмањег обима је битан за онога ко га изводи, и ма колико он био мали некада је огроман.

Музика је од давнина имала улогу у терапеутском раду. Музика се слуша, користи као терапија, користи као „позадина“ приликом разних прослава ,приредби... музика је, ипак, најделотворнија комбинацији са покретом тј. кроз игру.

Носиоци програма: стручни радници Дома (дефектолози и радни терапеути).

Циљ: укључивање што већег броја корисника и очување и развој склоности према овој врсти уметности

Значај музичко-ритмичке секције се остварује кроз више аспекта:

- рехабилитациони значај
- мотивациони значај
- социјални значај

Рехабилитациони значај се огледа кроз организован рад у специфичним областима развоја

- развој fine и грубе моторике
- развој визуомоторне координације
- развој перцепције и пажње
- развој говора и комуникације

Мотивациони значај:

- контакт са новим врстама музике
- учествовање у приредбама, представама
- посећивање различитих манифестација
- добијају похвале и могу се похвалити својим успехом

Социјални значај секције:

- тимски рад
- рад у групи
- кооперација са групом, васпитачем
- излазак у ширу социјалну средину

Активности у оквиру музичко-ритмичке секције:

- слушање разноврсне музике и разговор о њој
- извођење хорских песама
- учење фолклорних и плесних игара
- почетни кораци
- покрети уз музику
- окрети
- плес у пару
- групне игре различите кореографије

Активности и операције се међусобно преплићу, дограђују у зависности која кореографија се увежбава, а програм је прилагођен индивидуалним потребама и могућностима сваког корисника тј. учесника.

Чланови ритмичко-музичке секције су учесници програма и приредби које се организују: за Нову годину, за празник „Свети Сава“, за инклузивни фестивал „Цвет на длану“, за родитељски састанак, за Дан Установе у новембру и др. манифестације.

Група корисника у ритмичко-музичкој секцији је променљива, зависно од њиховог психофизичког стања и интересовања. Временска динамика одржавања активности - повремено

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ЛИКОВНЕ СЕКЦИЈЕ

Програм ове секције је намењен корисницима са склоностима према ликовном изражавању. Носиоци програма: стручни радници Дома (дефектолози и радни терапеути).

Циљ: укључивање што већег броја корисника и очување и развој склоности према овој врсти уметности.

Значај ове секције се остварује кроз неколико аспеката:

- Рехабилитациони значај
- Мотивациони значај
- Социјални значај

Рехабилитациони значај се огледа кроз организован рад у специфичним областима развоја:

- Развој грубе и fine моторике (већи обим покрета, развој функције шаке, свих облика хвата)
- Развој визуомоторне координације око-руку, прецизности
- Развој перцепције и пажње,
- Развијање особина уредности и спретности, стрпљивости и толеранције
- Усвајање и поштовање временског распореда активности

Мотивациони значај се испољава кроз задовољство корисника када:

- Имају готов, опипљив производ употребне вредности
- Набављају-сакупљају материјал (часописе, сликовнице)
- Користе различита врсте материјала
- Посећују различите манифестације излажући радове
- Добијају похвале, и могу да се похвале својим радом и талентом

Социјални значај радионице:

- Рад у групи
- Тимски рад
- Кооперација са групом и терапеутом
- Излазак у ширу околину

Активности при изради производа:

- Припрема за рад
- упознавање са материјалима (боје, пластелин, колаж папир и сл),
- рад са дрвеним бојицама, фломастерима и темперама (мешање боја, слагање боја и сл),
- сликање слободне теме,
- цртање по задатој теми,
- рад према афинитету и примена технике која највише одговара кориснику,
- прикупљање радова за изложбу, организовање изложбе
- сређивање радног простора.

Операције – делови активности:

1.- улазак у радни простор и припрема радног места

- одабир и подела радног материјала и средстава за рад
- 2.- мерење величине материјала и сечење, обликовање
  - гужвање, цепкање, уколико то производ захтева
- 3.- цртање, лепљење детаља, савијање, прављење коначног облика
  - лепљење, састављање
- 4.- састављање више производа (пре паковања) нпр. разгледница и коверта
  - паковање у целофан кесе
  - бројање и одлагање спакованих производа
- 5.- расклањање остатака материјала
  - чишћење радног простора
  - брисање радних површина.

6. – излагање радова на изложбама унутар и ван Дом

Број укључених корисника и временска динамика су променљиви и зависе од интересовања и способности корисника као и садржаја програма

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ДРАМСКО - РЕЦИТАТОРСКЕ СЕКЦИЈЕ

Активности драмске секције огледају се у организацији маскембала, припреми програма различитог садржаја, учењу драмских текстова, прављењу тј.шивењу и набавци костима, прикупљању текстова који се користе у раду и др.

Носиоци програма: стручни радници Дома (дефектолози и радни терапеути).

Циљ: укључивање што већег броја корисника и очување и развој склоности према овој врсти уметности.

Значај драмске секције се огледа у више аспекта:

- рехабилитациони
- мотивациони
- социјални

Рехабилитациони значај се остварује кроз организован рад у специфичним областима развоја

- развој грубе и fine моторике
- развој когнитивних способности-опажања, памћења
- развој комуникације, вербалне и гестуалне
- развој маште

Мотивациони значај:

- учење нових улога – упознавање са ликовима
- одабир костима
- учествовање у приредбама, представама, маскембалима
- посећивање и учествовање на различитим манифестацијама
- контакти и дружења у широј социјалној средини

Социјални значај:

- индивидуални приступ
- тимски рад
- рад у групи
- сарадња са групом и васпитачима
- излазак у ширу социјалну средину

Активности у оквиру драмске секције

- одабир текстова
- подела улога
- учење и увежбавање улога (текстова, рецитала, покрета...)
- индивидуални рад
- рад у групи
- припрема костима
- припрема сценографије

Број корисника ове секције је променљив у зависности од интересовања, њихових способности као и садржаја програма. Временска динамика одржавања активности зависи од планираних садржаја.

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА СПОРТСКЕ СЕКЦИЈЕ

Циљ и задаци: Програмски садржај спортских активности имају за циљ очување и унапређење психомоторних способности корисника, развој навика и креативности у стварању здравог односа у коришћењу слободног времена.

Значај спортске секције се огледа у више аспеката:

- Рехабилитациони значај
- Мотивациони значај
- Социјални значај

Рехабилитациони значај се огледа кроз организован рад у специфичним областима развоја:

- Развој способности кретања, правилног држања тела
- Развој физичке јачине и способности
- Смањење афективне тензије
- Самопотврђивање кроз успех у игри и такмичење
- Боља координација групе великих мишића
- Развој fine моторике (већи обим покрета, развој функције шаке, свих облика хвата)
- Развој визуомоторне координације око-рука, прецизности
- Развој перцепције и пажње,
- Развијање особина уредности, стрпљивости и толеранције
- Усвајање и поштовање временског распореда активности
- Развија моћ оријентације у простору и времену
- Буди емоције

Мотивациони значај се испољава кроз задовољство корисника када:

- Користе различита врсте спортских реквизита
- Посећују и учествују на различитим манифестацијама и такмичењима унутар и ван Дома
- Добијају похвале, и могу да се похвале својим успехом

Социјални значај секције:

- Рад у групи
- Тимски рад
- Кооперација са групом и терапеутом
- Излазак у ширу околину

Активности:

- вежбе за развој правилног држања и обликовања тела (различити облици кретања – пузање, усправан ход, брзо ходање и сл.)
- вежбе за развој група великих мишића (рамени појас, леђни мишићи, трбушни мишићи)
- вежбе за побољшање координације, равнотеже, спретност

- вежбе са лоптом, обручем, чуњевима
- организоване игре
- игре са правилима (кошарка, између две ватре...)
- игре према сопственом избору (самосталност у одабиру врсте активности, реквизита , друга или пара)

Локација спортско-рекреативних активности:

Спортско-рекреативне активности се одвијају у Дому (отворени спортски терен и фискултурна сала)-

Трајање и распоред спортских активности:

Распоред активности спортске секције везан је за летњи и зимски период у току године.

Носиоци програма: стручни радници и сарадници Дома (дефектолози, радни терапеути и радни инструктор).

Број корисника ове секције је променљив и у зависности је од интересовања, њихових способности као и садржаја програма.

Временска динамика одржавања активности – једном недељно, али уколико се припремају за неко спортско такмичење свакодневно.

Руководилац службе

Данијела Антић-дипл.дефектолог

D. Antić

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА СЛУЖБЕ СОЦИЈАЛНОГ РАДА ЗА 2021.ГОД.

План и програм рада, службе социјалног рада за 2021.годину, сачињен је на основу потреба Дома и добијених радних задатака а у складу са описом послова и Правилницима у вези са организацијом рада и рада са корисницима.

I – ПРИЈЕМ И ОТПУСТ КОРИСНИКА

Комисију за пријем и отпуст корисника радиће по Правилнику о пријему и отпусту корисника број : 269-1/ 10 од 01.04.2010.године. Социјални радник је члан комисије.

Решењем Министарства за рад и социјалну политику Републике Србије, Одсек за инспекцијски надзор, бр.551-00-00029/ 2008-19 од 22.01.2008.год. у тачки I наложена је забрана пријема корисника у Дом.

Пријем корисника вршиће се само уз сагласност ресорног министарства.

Комисија за пријем и отпуст корисника у сарадњи са Стручним тимом надлежног Центара за социјални рад, вршиће отпуст корисника за које буде обезбеђен мање рестриктивни вид збринјавања или ради превођења у адекватну установу.

II – МОРТАЛИТЕТ КОРИСНИКА

У случају смрти корисника социјални радник радиће по Упутству о поступцима у случају смрти корисника, број : 268-4/10 од 01.04.2010.године.

У случају смрти, родитељи и сродници биће обавештени телеграмом или телефоном и Центар за социјални рад телефоном или мејлом. Социјални радник радиће и на прибављању потребне документација и организовању сахране.

III – САРАДЊА СА ЦЕНТРИМА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Социјални радник сарађиваће са свим Центрима за социјални рад на територији Републике Србије у циљу размена информација о условима смештаја у Дому а интезивно са 104 Центара за социјални рад, који су упутни центри корисника на смештају у Дому. Центрима за социјални рад биће достављени годишњи извештаји Стручног тима за 2020.годину, за сваког корисника, до краја фебруара 2021.године. Социјални радник обавештаваће Стручне раднике ЦСР,(водитеље случаја и непосредне старатеље), по налогу добијеном од ординирајућег лекара о свакој промени која се уоче код корисника (здравствена, психофизичка и др.) путем дописа, телефоном, мејлом или телеграмом.

IV – САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА – СРОДНИЦИМА

Сарадња са родитељима и сродницима је веома битна у целокупном процесу заштите корисника, па се из тих разлога планира, како одржавање већ успостављених контаката, тако и интензивирање постојећих и обнављање прекинутих, кад год се процени да је то могуће и у интересу корисника. У сарадњи са родитељима и сродницима важну улогу имају ЦСР који такође раде на мотивацији а по потреби пружају и материјалну подршку сродницима, како би се омогућила посета кориснику. Рад са породицама корисника у 2021.години, планира се у два основна правца :

- Посредни контакт одвијаће се разменом писама и телефонским разговорима корисника и сродника, као и информисањем сродника о психофизичком и здравственом стању корисника.
- Непосредни контакт одвијаће се кроз реализацију посета и информисање сродника о психофизичком и здравственом стању корисника. Уз сагласност ЦСР, родитељи и сродници водиће кориснике у породицу кад год се за то створе услови.

Посете корисницима дозвољене су сваког дана и за ту намену опремљене су три просторије. У 2021-ој години, реализација планираних посета зависиће од епидемиолошке ситуације и биће њој прилагођена.

Планирани су и састанци са родитељским Одбором у циљу упознавања родитеља са проблематиком и смештајним условима Дома.

V – ИНДИВИДУАЛНИ И ГРУПНИ РАД СА КОРИСНИЦИМА

-Праћење корисника на адаптационом периоду

Социјални радник, радиће по Упутству за рад са корисницима у периоду прилагођавања-адаптације број : 269-2/ 10 од 01.04.2010.године, пратиће ток адаптације, помагати при социјализацији и адаптацији на групу.

-Праћење корисника

Планира се, вођење свакодневне евиденције укупног броја корисника на смештају, евиденција корисника на викенду у породици, на болничком лечењу, излету и сл. О одсуству корисника из Дома дуже од 5 дана, соц.радник обавештаваће одељење за информатику.

Корисницима ће бити омогућен контакт телефоном са родитељима и сродницима као и слање и примање писама и пакета.

Радиће по Упутству о поступцима за случај бекства корисника, број : 268-2/ 10 од 01.04.2010.године.

VI – ТИМСКИ РАД

Тимски рад је предуслов за квалитетно збрињавање, негу, здравствену заштиту, васпитни рад и социјализацију корисника.

-Социјални радник је преседник је Комисије за прије и отпуст корисника. За састанак припрема и презентује новопримљене захтеве, о донетој одлуци писмено извештава ЦСР и наставља сарадњу до реализације донете одлуке.

-Координатор је Стручног тима и са осталим члановима радиће на изради "Годишњег извештај за 2020.г." за сваког корисника и исти доставити упутним ЦСР до краја фебруара 2021.године. Радиће на изради плана заштите за новопримљене кориснике, на извештају о адаптационом периоду, процени адекватне групе за смештај, укључивање у васпитно-окупационе групе, радионице и сл.

-Члан је Интерног тима који ради по Посебном протоколу за заштиту деце у установама социјалне заштите од злостављања и занемаривања, број : службено од 17.02.2006.год.

VII – ЕВИДЕНЦИЈА И ДОКУМЕНТАЦИЈА

За сваког корисника, социјални радник водиће евиденцију и документацију прописану од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, објављена у Службеном гласнику број 63 од 1993.године.

социјални радник

Др Цвета Дешић

DANIC

СЛУЖБА ЗА НЕГУ, ЗБРИЊАВАЊЕ И ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ КОРИСНИКА

Основе Плана и програма здравствене службе за 2021. годину чине: превентивне и куративне мере здравствене заштите и неге корисника Дома, сарадња са надлежним медицинским центрима и институцијама, сарадња са специјалистима – сарадницима, сарадња са родитељима и сродницима корисника, сарадња са матичним центрима корисника, стручно усавршавање, вођење и праћење медицинске документације:

1.У оквиру превентивних мера радиће се на следећем:

- Хигијенско – епидемиолошке мере надзора и контроле водоснабдевања и животних намирница (редовне контроле, каптаже – контрола хлора на каптажи – свакодневно, контрола резидуалног хлора на пунктовима у Дому као и редовне контроле узорака воде 2 пута месечно од стране ЗЗЈЗ Пожаревац).

Заменили механички хлоринатор са аутоматским хлоринатором. Садашње стање изускује већи број извршиоца (санитарни техничар и возач), контрола механичког хлоринатора 2 до 3 пута током дана

- Контрола брисева у кухињи и здравственом делу Дома једном месечно и калоријска вредност хране четири пута годишње од стране ЗЗЈЗ Пожаревац и микробиолошки

преглед хране.

- Нега и исхрана корисника са посебним акцентом на личној хигијени корисника.
- Контрола хигијене простора и побољшавање животног стандарда корисника.
- Свакодневно праћење и евидентирање здравственог стања корисника.
- Систематски прегледи корисника
- Санитарни прегледи радника (два пута годишње свих запослених, који су у контакту са корисницима од стране ЗЗЈЗ Пожаревац).
- Контрола ТА и ТТ корисника (три до четири пута годишње), контроле шећера у крви како код дијабетичара тако и код осталих корисника.
- Спровођење контрацептивне заштите женских корисница и вођење књига менструалног циклуса као и систематски гинеколошки прегледи корисница, редовне контроле ПАРА налаза на шест месеци код корисница које сарађују при прегледу, а код корисница које не сарађују ради се ултразвучна дијагностика.
- У оквиру превентиве посебно ће се радити на пољу здравственог васпитања корисника (сходно њиховим потенцијалима) у циљу спречавања заразних болести.
- У оквиру превентиве посебно ће се радити на пољу здравственог просвећивања запослених (неговатељске службе, као и осталих служби по потреби).
- Вакцинација корисника – против сезонског грипа, вакцинација корисника против хепатитиса Б (невакцинисаних корисника), и то провести у сарадњи са ЗЗЈЗ Пожаревац и АТ – заштита.
- У циљу спречавања оболевања од туберкулозе: а/ континуирано праћење и контрола корисника који су боловали и лечени од ТБЦ (седиментација, леукоцити, фибриноген) и све то провести у сарадњи са АТД – службом Здравственог центра Петровац у консултацији са пнеумофтизиологом.; б/ контролне РТГ снимке плућа (лечених од стране пнеумофтизиолога) као и осталих корисника по налогу консултанта пнеумофтизиолога.
- Серолошке крвне контроле код нових пријема: ТПХ и ВДРЛ (мора бити негативан), ХБС-Аг, АНТИ-ХЦВ – због превенције хепатитиса и негативан налаз на ХИВ вирус.
- Спровести шестомесечну дератизацију у сарадњи са ЗЗЈЗ Пожаревац (уништавање глодара у пролеће и јесен), и у случају потребе Дома ангажовати одговарајућу институцију за дезинсекцију (уништавање инсеката).
- Спровођење мера при уклањању медицинског и инфективног отпада у сарадњи са ЗЦ Петровац.
- Сматрамо да се радно место санитарног техничара мора признати од Фонда здравства (РЗЗО), јер је неопходан за наведене задатке које и сада обавља.

2. Куративне мере састојаће се од следећег:

- Свакодневне визите лекара Дома и главне сестре и реализација закључака визите.
- Свакодневна подела неуролошке и симптоматске терапије од стране медицинске сестре (пер-оралне, ињекционе и инфузионе).
- Мазање, превијање, обрада рана и мање хирушке интервенције.
- Свакодневна стерилизација материјала за превијање као и инструмената према потреби и контрола контролним тракама за стерилизацију.
- Ртг – графије, скопије, одвођење на специјалистичке прегледе и сл. (у сарадњи са специјалистом пнеумофтизиологом, ортопедом и хирургом). Стерилизација се сада обавља стерилизатором (сува стерилизација) а неопходно је да се то ради у Аутоклаву, с тога га је неопходно купити.

- Лабораторијска обрада корисника – узорци крви узимају се у Дому Стамница и шаљу се на обраду у лабораторију ЗЦ Петровац.
  - ЕЕГ – у сарадњи са неврологом.-
  - ЕКГ – по налогу интернисте и лекара Дома.
  - Битна је континуирана сарадња са лекарима специјалистима у Дому Стамница (тј. неопходно је имати Уговор о допунском раду са специјалистима неуропсихијатром, спец.пнеумофтизиолог, спец.интерниста, спец.стоматолог, спец.гинеколог, спец.физикалне медицине, доктор нутрициолог).
  - Неопходно је да наведени специјалисти континуирано долазе у Дом Стамница.
- Проблем постоји због укидања финансијских средстава од стране РФЗО Пожаревац, те је неопходно планирати средства за овај вид здравствене заштите корисника.

3. Сарадња са надлежним Установама и институцијама обухватаће оквире и превентиве и куративе

- Овера здравствених књижица корисника у сарадњи са матичним Центрима корисника.-
- Сарадња са градском апотеком Петровац – због реализације прописаних лекова, као и других потреба у вези лекова.
- Сарадња са ЗЗЈЗ Пожаревац и другим здравственим Установама (О.Б.Петровац, О.Б. Пожаревац, Институт мајка и дете Београд, Клинички центар Београд и тд.).
- Постоји потребе службе за:
  1. стручним усавршавањем радника службе свих профила (семинари, пројекти, активи и др.),
  - 2.посете другим сродним установама ради размене искустава,
  - 3.предвидети могућност одласка и на сва остала дешавања путем којих се прате актуелности из области здравствене заштите корисника,
  - 4.могућност инсталирања компјутерског програма за формирање електронских медицинских картона, као и за вођење документације и штампање рецепата апотеке Дома.
  - 5.Стручне едукације би требало да се одржавају како унутар, тако и ван Дома.

4. Свакодневна сарадња са родитељима – сродницима корисника, давање здравствених информација о корисницима као и активно учешће у припреми родитељског састанка и посета родитеља – сродника.

План и програм рада здравствене службе за 2021. годину посебно наглашава неговање и унапређење сарадње са другим службама Дома у циљу што бољег и квалитетнијег живота корисника.

По изради акта о процени ризика урадити систематски преглед запослених у Дому Стамница.

3. ПЛАН НЕОПХОДНИХ КАДРОВА У ЗДРАВСТВЕНОЈ СЛУЖБИ

Потребно је:

-један лекар опште медицине

Садашњи лекар ради пуно радно време (од 7 до 15 часова радним данима), а после тога је без новчане надокнаде у приправности 24 часа и викендом. Јавља се проблем коришћења годишњег одмора постојећег лекара јер РФЗО Пожаревац, не признаје финансијска средства за замену лекара када је на годишњем одмору.

-За рад неопходан је и лекар-специјалиста неуропсихијатар са пуним радним временом.

-За рад неопходан је и лекар-специјалиста интерниста са пуним радним временом.

-Због неопходности и обима посла, захтевати од РФЗО-а Пожаревац признавање радног места санитарног техничара, јер постојећи техничар није признат од стране РФЗО-а Пожаревац.

-2 медицинска техничара

А) ПЛАН РАДА ЈЕДИНИЦЕ ЗА ИСХРАНУ

Јединица за исхрану, осим текућих послова припремања оброка за кориснике Установе, планира и:

- Усклађивање оброка корисника према нутритивним потребама корисника уз консултацију нутрициолога.

- Остављање зимнице као вид уштеде.

ПЛАН КАДРОВА

Постоји потреба јединице за исхрану за још: 1 кувар, 2 сервирке и 2 спремачице.

Руководилац службе за негу,
збрињавање и здравствену
заштиту корисника:

За Јованка Милутиновић
Др Наташа Милутиновић

ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА

На текућем одржавању свих водоводних, канализационих мрежа и каптаже Дома, ради један стално запослени водоинсталатер.

КОТЛАРНИЦА

У котларници раде четири стално запослена котлара на пословима допремања, ложења, чишћења. У летњем периоду ови радници раде на провери топоводних инсталација, подстанца, промени дотрајалих вентила и радијатора, врше и друге послове према потреби. Котларница има потребе за једним радником који је отишо у пензију а није попуњено.

СЛУЖБА ОБЕЗБЕЂЕЊА

Ову службу чине четири портира која обезбеђују материјална добара и старају се о безбедности корисника и запослених у свом домену.

ПРОБЛЕМИ ТЕХНИЧКЕ СЛУЖБЕ

Послови текућег одржавања свих постојећих објеката Дома захтевају ангажовање већег броја запослених од тренутног броја извршилаца, тако да је потребно обратити се оснивачу да решењем дозволи повећање броја запослених у овој служби. Приоритет је запошљавање 1 молера, 2 возача, , 5 радника вешераја, 2 столара, јер неки радници су отишли у пензију, а неки су прекинули радни однос и та места нису попуњена.

ПЛАНИРАНО ИНВЕСТИЦИОНО ОДРЖАВАЊЕ У ДОМУ ЗА 2021. ГОДИНЕ

- израда техничке документације за реконструкцију и адаптацију Управне зграде са свим пратећим објектима
- асфалтирање свих стаза у Дому
- набавка новог путничког возила, амбулатног возила, пикап возила за набавку , због промена Закона о регистрацији, јер наша возила су старија и неће моћи да прођу технички преглед
- израда техничке документације за изградњу новог објекта на Економији за тов свиња и пилића, јер постојећи објекат је стар и не исплати се реконструкција
- набавка нових веш машина и сушара у вешерају, јер постојеће машине су доста старе и истрошене тако да се често кваре
- набавка нових расхладних уређаја за магацин и кухињу
- одношење шљаке са депоније
- сеча топола у кругу Дома јер су доста старе, Дом се налази у кошавком подручју и постоји опасност од пада
- реконструкција крова над кројачком радионицом
- израда пројекта за постављање нагаземног резервоара за течни нафтни гас

СЛУЖБА ПРОТИВПОЖАРНЕ ЗАШТИТЕ

Обзиром да се мерама заштите од пожара указује на предузимање разних активности у циљу спречавања од настанка пожара, сходно томе Служба заштите од пожара планира за наредну годину следећи програм рада:

1. Редован сервис ПП апарата	
2. Редован сервис хидрантске мреже	
3. Редован сервис хидрантских црева	
4. Редован сервис громобранске инсталације	
5. Редован сервис ПП централе за откривање и алармирање пожара	
6. Редован сервис плинске инсталације	
7. Постављење путоказа " пожарни пут" ,	
8. Постављење знакова " опасност од пожара и експлозије", " забрана пушења и отвореног пламена"	
9. У новој котларници обележити трасу за транспорт угља	
10. Чишћење и испитивање димњака у котларници	
11. Сервисирање АП уређаја за нужну расвету од стране овлашћене установе	
12. Набавка нових противпожарних апарата и хидранских црева	
13. Изношење из Дома шљаку и остали отпад са депоније	
14. Набавка ознака „ИЗЛАЗ“ и „МЕСТО ПП АПАРАТА“	
15. Поставити или заменити оштећене заштитне кугле у павиљонима	
16. Врата на објектима која служе за евакуацију урадити да се отварају у смеру евакуације	
17. Откланање недостатке опасног напона додира	
18. Поставити цистеру за плин и израда постоља и инсталације	
19. Испитивање медицинске опреме	
20. Извршити контролу трошила течног нафтног гаса	
21. Израда пројекта и добити сагласност за гасну станицу ТНГ	
22. Извршити испитивање вентила сигурности у котларници	
23. Чишћење хаубе у кухињи и добити стручан извештај	
24. Извршити постављање и испитивање вентила сигурности у кухињи на ТНГ инсталацију	
25. Чишћење и испитивање вентилације у кухињи и добијање стручног извештаја	
26. Испитивање вентила сигурности у котларници на котлу	
27. Извршити електрична мерења и преглед електричне инсталације и сачинити стручан извештај на објектима	
28. Мерење димних гасова у котларницу и добити стручан извештај	

**ПЛАНИРАНИ РАДОВИ И УСЛУГЕ ЗА ТЕКУЋЕ ОДРЖАВАЊЕ ДОМА У 2021.
ГОДИНИ**

<i>Ред. број</i>	Планирани радови које ће извршити радници службе одржавања уз набавку потребних материјала	
1.	I павиљон: Потребно је реновирање комплетног објекта	
2.	VI павиљон: Потребно је реновирање комплетног објекта	
3.	II павиљон: Павиљон треба комплетно реновирати и Претворити у радну окупацију	
4.	V павиљон: Павиљон комплетно реновирати и претворити у радну окупацију	
5.	IV павиљон: Реновирање комплетног објекта за радионицу	
6.	Нови објекат Извршити молерско фасадерске радове Асвалтирање платформе испред објекта као и постављање кишне канализације испред објекта	
7.	III павиљон: Реновирање објекта за посете Горње зоне	
8.	Магазин: - кречење прострија магацина - постављање плочица у магацину животних намирница - постављење изолације на плафону у магацину животних намирница - набавка нових расхладних уређаја	
9.	A павиљон: Комплетна реконструкција и адаптација	
10.	E павиљон: Павиљон треба комплетно реновирати	
11..	D павиљон: Павиљон треба комплетно реновирати и претворити у радионицу	

12.	F павиљон Комплетно реновирање	
13.	Монтесори - нов водоводни прикључак са изолацијом -	
14.	Кухиња -извршити молерско фасадерске радове -поставити термостате на фрижидере и замрзиваче -клима уређај 1ком	
15.	Извор-каптажа -чишчење базена са дезинфекцијом -чишчење каптаже - сервис пумпе и агрегата	
16.	Котларница -заменити дотрајале радијаторске вентиле -замена дотрајале грејне инсталације у павиљонима и ван -замена радијатора по потреби -поправка крова који је оштећен -израда кова на вентилатору - поставити вентилацију у обе котларнице	
17.	Портирница -израда крова	
18.	Израда плато за контернере која треба да буде ограђена и бетонирана и за Горњу и Доњу зону	
19.	Заштићено становање -поправка и реконструкција чесме -кречење прве идруге куће -замена улазних врата у прву -бетонирање стазе -пумпа за избацивање фекалија у канализацију -замена жичане ограде новом -фарбање столарије -клима уређај 2ком - реконструкција електро инсталације	
20.	Економија Потребна је комплетна реконструкција и адаптација објекта економије. Израда техничке документаци за нови објекат на економији за тов свиња и пилића	

21.	Возни парк - потребан је амбуланто возило за превоз корисника - потребно је возило за набавку - потребно је једно путничко возило	

**ПЛАНИРАНЕ УСЛУГЕ И МАТЕРИЈАЛИ ЗА РЕДОВНО ОДРЖАВАЊЕ И
СНАБДЕВАЊЕ ДОМА У 2021. ГОДИНИ**

Ред. Број		
1.	Снабдевање електричном енергијом	
2.	Набавка плина за кухињу	
3.	Набавка енергената (дрва, угаљ)	
4.	Редовно вршење комуналних услуга (изношење смећа, услуге водоснабдевања у Заштићеном становању)	
5.	Вршење комуналних услуга по потреби (вома и фекалка за канализацију)	
6.	Набавка услуга телефона, телефакса, мобилне телефоније, интернета и одржавање интерне телефонске централе	
7.	Набавка услуга осигурања опреме, грађевинских објекта и возила	
8.	Набавка услуга рада багера и камиона превоз робе по потреби (шљаке, угља итд.)	
9.	Набавка услуга одржавања медицинске опреме по потреби	
10.	Набавка услуга одржавања возног парка по потреби	
11.	Набавка услуга одржавања опреме у вешерају и кухињи	
12.	Набавка услуга геометра по потреби	
13.	Набавка горива и осталог материјала за превозна средства (бензин, дизел, аутогас-тнг)	
14.	Набавка канцеларијског материјала	
15.	Набавка ХТЗ опреме	
17.	Набавка материјала за санирање дотрајалих подова	
18.	Набавка зидарског материјала-по потреби	
19.	Набавка материјала за централно грејање-по потреби	
20.	Поставити вентилацију у котларницу	
21.	Услуге столара за пластичне прозоре и врата по потреби	
22.	Услуге лимара по потреби	
23.	Набавка услуга обележавања инвентарских бројева основна средства и ситан инвентар	
24.	Услуг кречење управне зграде	
25.	Замена плочица испред управне зграде 400м2	
26.	Бетонирање окретнице у доњој зони	
27.	Бетонирање или асвалтирање стаза у кругу Дома	
28.	Замена и постављање нове ограде око Дома 500м	

29.	Услуге проширења и одржавања кабловске и интернета	
30.	Набавка грађе за израду столова клупа, љуљашка и клацкалица	
31.	Сервисирање апарата за видео надзор и довођење у вункционално стање	
32.	Набавка апарата против комараца и мува	
33.	Израда новог летњиковца испред нове зграде	
34.	Адаптација и реконструкција старих објекта у Дому	
35.	Непрекидно напајање за соларну под станицу 400W	
36.	Услуга сечења топола у кругу Дома	
37.	Израда техничке документације за све објекте у Дому	
38.	Набавка столарског материјала	
39.	Набавка водоводног материјала	
40.	Набавка електро материјала	
41.	Набавка браварског материја	
42.	Услуга одржавања лифтова и ПП централе	
43.	Услуга одржавања клима уређаја и фрижидера	
44.	Реконструкција зграде на економији са свом пратећом опремом	
45.	Израда пројекта за нову плинску станицу са наземним резервуаром и постављањем резервуара	
46.	Набавка молерског материјала	
47.	Набавка материјала за централно грејање	
48.	Набавка 3 нове веш машина у вешерају и 2 сушаре	
49.	Засађивања новог растиња и ораха по зони	
50.	Услуга испитивање ТНГ инсталације са трошила и сигурносносног вентила	
51.	Услуге испитивање вентилације у кухињи	
52.	Реконструкција купатила у Новом објекту са хидром изолацијом	
53.	Поставити паник расвету у сваком објекту и светилке које означавају излаз	
54.	Набавка цистерне за пијаћу воду од 10 000 литара	
55.	Услуге поправке косилица, тримера и мото култиватора	
56.	Набавка пп апарата и хидранских црева	
57.	Замена дотрајалих водоводних вентила у главним шахтама и постављање водомера по гранама и на базену	
58.	Реконструкција електро инсталације на економи	
58.	Услуге поправка крова на пекари са заменом црепа и постављање спуштеног плафона	
59.	Услуге израде нове септичке јаме и бетонирање јаме за отпад на економији	
60.	Услуге дезинфекције базена за воду и чишћење и сервис пумпе	
61.	Замена старих водоводних вентила фи 125 комада 3	
62.	Изада нове настрешнице на економији 15м x 7м за машине	
63.	Сервис пумпе и агрегата за снабдевање водом	
64.	Легализација објекта Дома које нису легализоване	
65.	Одношење шљаке са депоније	
66.	Замена постојећа сијалична места са лед по елаборату уштеде енергије	
67.	Адапација простора за архиву	
68.	Набавка агрегата за снабдевање електричне енергије павиљона у случају нестанка струје и пројекат	
69.	Постављање соларних панела на Нови објекат и израда соларне постанице	
70.	Реконструкцију соларне подстанице	

71.	Адаптација и реконструкција Управне зграде	
72.	Реконструкција канализације	
73.	Реконструкција и инсталирање новог погона за прераду отпадних вода	

У прилогу Плана су дате спецификације потребног материјала према врсти који се користи по потреби..

ПОТРЕБНА ОПРЕМА И СИТАН ИНВЕНТАР

Ред. Бро.		
1.		
	СТОЛАРСКА РАДИОНИЦА	
1.	Бушилица	
2.	Брусилца за оштрење алата	
3.	Оштрач ножева („филц“)	
	ВОДОВОДНА РАДИОНИЦА	
1.	Сајла за канализацију Фи-18,16,12	
2.	Ситан алат по потреби	
3.	Муљна пумпа	
	ЕЛЕКТРО РАДИОНИЦА	
1.	Комплет кључева	
2.	Универ	
	МОЛЕРСКА РАДИОНИЦА	
1.	замена дотрајалог молерског алата- по потреби	
	ЗА СПРЕМАЧА КРУГА	
1.	Косилца на бензин	
2.	Тример већи	
3.	Грабуље	
4.	Ашов, лопата	

ЕНЕРГЕНТИ УГАЉ

1. Лигнит.... 600 тона

2. Плин за кухињу... 700 кг

Шеф техничке службе

Неџад Траиловић

7. ПЛАН РАДА ФИНАНСИЈСКО РАЧУНОВОДСТВЕНЕ СЛУЖБЕ ЗА 2021 .Г.

Финансијско рачуноводствена служба је служба која пружа подршку свим осталим службама у Установи како би функционисале и обављале послове из области социјалне заштите које се финансирају из буџета Републике Србије, преко Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и осталих мешовитих прихода (Учесће у цени смештаја, трансфери између буџетских корисника на истом нивоу –РФЗО, Комесаријат, Министарство правде и др.)

Да би Установа несметано функционисала неопходна су финансијска средства, набавка неопходне робе и евидентирање свих промена средстава и извора средстава, прихода и расхода.

Финансијска служба има задатак да води рачуна о текућој ликвидности на дужи рок и доспеле рачуне добављача измирује у року по ЦРФ-у, како би се несметано одвијале активности у Установи.

Примарни послови на којима ће се служба ангажовати у 2021.г. су:

- израда захтева за финансијска средства;
- обрачун и исплату зарада и превоза запосленима, као и других примања;
- обрачун и исплата помоћи и накнада корисницима;
- прикупљање и обрада податак;
- израда извештаја;
- усавршавање и рад у ИСИБ-у;
- израда завршног рачуна за 2020.г.;
- ажурно вођење свих главних и помоћних евиденција рачуноводства;
- тромесечна израда обрасца 5;
- фактурисање средстава која по уговору уплаћује РФЗО;
- фактурисање цене смештаја корисника из других Република;
- праћење наплате потраживања и редовно плаћање добављачима по доспећу, а према редоследу података у ЦРФ-у;
- редован обрачун, уплата и подношење електронских пореских пријава за уплату пореза и доприноса;

- праћење кретања трошкова и састављање предлога за ребаланс, ако је то потребно;
- слање месечних извештаја о запосленима и о зарадама запослених Републичком заводу за статистику;
- састављање финансијског плана за 2021.г.
- учешће у изради плана јавних набавки за 2021.г. и учешће у поступцима јавних набавки;
- праћење и примена нових прописа, као континуирана едукација запослених у рачуноводству у складу са променама и присуствовање предавањима и семинарима.

Поред наплате текућих потраживања и у наредној години је неопходно усмерити додатне напоре за наплату старих потраживања- учешће у цени смештаја која нису наплаћена у 2020.г., а у сарадњи са службом општинских и правних послова, као и потраживања из иностранства за цену смештаја корисника.

Служба рачуноводства планира и учешће у потраживању додатних наменских средстава од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у делу припреме неопходне документације и пројеката за реконструкцију објеката, а све у зависности од добијених средстава, за планирану трансформацију установе у складу са ново донетим стандардима за установе социјалне заштите ради успешног обављања лиценцирања установе.

Што се средства за рад тиче планира се редовна набавка канцеларијског материјала и коришћења неопходних услуга (телефона, факса, мобилне телефоније, компјутерских услуга-одржавање софтвера и хардвера, поште, интернета).

Шеф рачуноводства
_____
Јасмина Станисављевић

8. ПЛАН РАДА СЛУЖБЕ ОПШТИХ И ПРАВНИХ ПОСЛОВА ЗА 2021 .Г.

Задатак службе биће измена и допуна општих аката и њихово усклађивање са законом. Радиће се на рационализацији радних места у складу са упуством Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, изradi одлука и решења, која се односе на права и обавезе радника из надлежности радних односа, пријављивање и одјављивање радника, решења о заснивању и прекиду радног односа, о распоређивању на друго радно место. Такође служба има задатак да исправно обрађује податке, како за запослене, тако и за Установу, а које ће достављати Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, РФЗО-у и др. Служба за опште и правне послове ће се и убудуће старати о законитости рада, обављањем послова везаних за права и обавезе Установе као и запослених у Дому.

Учествоваће у изradi Плана јавних набавки за 2021.годину. Вршиће редован унос и ажурирање података у Регистар запослених. Планира се коришћење стручне литературе, праћење и примена прописа и присуствовање семинарима и предавањима. Обављање административних послова, захтева и молби.

Давање потребних упутства и тумачења запосленима, директору или Синдикату у вези остваривања права и обавеза из радног односа.

Поред пратећих послова служба планира и решавање питања Архиве Дома које није решено у 2017.г., као у у 2018.г. Решењем Историјског архив Пожаревац наложене су мере са утврђеним роковима за отклањање утврђених недостатака . Установа је у 2014. години покренула поступак око сређивања Архиве Дома, међутим основни проблем је недостатак одговарајућих просторија са техничким и микроклиматским условима за смештај архиве и због недостатка финансијских средстава за адаптацију постојећих просторија.

Због преоптерећености службе радним задацима, служба не успева редовним радом да одговори на све задатке који се свакодневно увећавају новим прописима, а број радника остаје непромењен.

201 _____

Наташа Пантелић, секретар/правник

9. ПЛАН ИНВЕСТИЦИОНИХ УЛАГАЊА У 2021. ГОДИНИ

- Реконструкција управне зграде са свим прилазима и топловодном и канализационом мрежом;
- Изградња платоа за постављање плинског резервоара и повезивање резервоара плинским инсталацијама са кухињом;
- Адаптација простора за архиву;
- Адаптација и реконструкција крова на објекту кројачке радионице, старе пекаре и котларнице;
  - Набавка агрегата за снабдевање струјом павиљона за смештај корисника у случају нестанка струје;
  - Проширење система видео надзора услуга;
  - Капитално одржавање електро инсталација- замена лицнастих осигурача аутоматским и уградња склопки у управној згради Дома;
  - Бетонирање или асфалтирање свих стаза у кругу Дома;
  - Реконструкција канализационе мреже;
  - Инсталирање Погона за прераду отпадних вода капацитета 600 становника;
  - Замена постојећи сијаличних места са лед по Елаборату уштеде енергије;

10. РАД СА ХУМАНИТАРНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Претходних година је остварена веома успешна сарадња са великим бројем хуманитарних организација, што је допринело унапређењу услуга које установа пружа корисницима, зато се планира наставак и даље унапређење сарадње са свим заинтересованим организацијама.

11. ПЛАНИРАНО ИЗ ДОНАЦИЈА У 2021. ГОДИНИ

Из донација се планира финансирање инклузивног фестивала деце са сметњама у развоју под називом "Цвет на длану",

Прикупљање донација у новцу и роби за побољшање услова живота корисника.

12. САРАДЊА СА ДРУГИМ УСТАНОВАМА И ОРГАНИМА

Сарадња са другим установама и органима је неопходна за рад и функционисање Дома зато се и у 2021. година планира наставак сарадње са Министарствима.

Установанма социјалне заштите, са Органима локалне самоуправе и Институцијама чији је оснивач локална самоуправа.

13. ЗАКЉУЧНО РАЗМАТРАЊЕ

У 2021. години планира се санација и адаптација Управне зграде, коју чини и део за смештај корисника и кухиња за припремање оброка за кориснике. Такође се планира и санација старих павиљона који су исељени након изградње новог објекта за смештај корисника, а у сврху стварања простора за радну окупацију и релаксацију корисника.

Планира се и да установа конкурише разним пројектима расписаним од Европске уније, амбасада, Министарства и Канцеларије за управљање јавним улагањима РС.

Планира се континуирано стручно усавршавање радника. Радиће се на сталном унапређењу квалитета и услова живота корисника.

У реализацији планова учествују сви запослени Установе, Управни и Надзорни одбор Установе и Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања РС.

У Стамници,
23. 11. 2020.г.

Директор
Ана Томашевић
Ана Томашевић, дипл.соц.радник